

De Proosdij koerier

2

Foto omslag: Boerderij Charkov | Prijs € 4,90

foto: Fons Compier

RUSSISCHE BOERDERIJEN

DE CHOLERA, EEN GROTE PLAAG IN DE 19E EEUW

JOHNSON WAX: EEN BIJZONDER BEDRIJF IN EEN OPMERKELIJK GEBOUW

Bij de omslag

'Charkov' is een van de 'Russische' boerderijen, o.a. aanwezig in Blokland, tot 1 januari 1989 behorend tot de gemeente Mijdrecht. In de Proosdijkoerier van december 2012 wordt Blokland vermeld in een artikel over 'Mijdrecht vanaf 1946'. 'Charkov' wordt genoemd in het boek 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen' vanwege het bij deze hoeve

neerstorten van een straaljager. De piloot belandde - zonder entreegeld - in het zwembad te Vinkeveen. Een prestatie op zich, gelet op de ultieme waakzaamheid van badmeester Dalemans: zeer bedreven in het weren van niet-betalende bezoekers. Over 'Charkov', andere Russische boerderijen en Blokland kwamen vragen. Een aanleiding om de (wetenswaardigheden over de) nog negen resterende 'Russische' boerderijen in deze Proosdijkoerier op een rij te zetten.

Digit@le nieuwsbrief

Met enige regelmaat geven we een digitale nieuwsbrief uit. Elke maand proberen we u via dit bulletin op de hoogte te stellen van de laatste nieuwtjes aangaande onze vereniging en de regionale historie. Ontvangt u deze nieuwsbrief nog altijd niet? Jammer, want de laatste actualiteiten en nieuwtjes plaatsen we niet meer in de Proosdijkoerier.

Dus wilt u net als enkele honderden andere betrokkenen toch goed op de hoogte blijven? Meld u dan eenvoudig aan door uw naam en e-mailadres in te vullen op de homepage van de website van de historische vereniging. U ontvangt dan ook regelmatig de nieuwsbrief.

En bezoekt u vooral ook onze website: www.proosdijlanden.nl

In deze Proosdijkoerier

39	Als je alles weet	58	Hoe Mijdrechts burgemeester ondanks alles zijn zin kreeg
40	Russische boerderijen	63	Surfen op het web [15]
46	Ingezonden...	64	Mijdrecht en Wilnis in de 19 ^e eeuw door Dr. J. van der Haar [2]
50	Een bijzonder bedrijf in een opmerkelijk gebouw	66	De cholera, een grote plaag in de 19e eeuw
53	Wandelings langs de Amsterdamse grachtengordel	68	In gesprek met Riet Pietersen-Mourits
54	Koninkrijk der Nederlanden	70	Verenigingsnieuws
56	Heeft u ze ook nog? Die oude klassenfoto's	71	Nieuwe leden - Redactioneel - Colofon

Als je alles weet

Geschiedenis leert ons wat er in het verleden is gebeurd. Althans, daar gaan we in de meeste gevallen wel van uit.

Wij verslinden historische verhalen. We lezen de gebeurtenissen van vroeger in kronieken en annalen. We zijn als lezers en lezeressen van de Proosdijkoerier liefhebbers van de regionale geschiedenis en

dus nemen we met plezier kennis van de overlevingen die onze schrijvers hierover publiceren.

Maar of we daarmee ook de waarheid tot ons nemen, of de werkelijkheid? Trouwe lezers van dit voorwoord zullen de overdenkingen hieromtrent wellicht herkennen. Want als wij kennis nemen van een verhaal, hoe weten we dan dat dit de juiste gegevens betreft? Natuurlijk, onze redactie is er op gebrand om feitelijk de juiste zaken te vermelden. De grap zit hem echter in het wel of niet dingen vermelden. Het weglaten van bepaalde gebeurtenissen of feiten, het niet zeggen wat er (ook nog) gebeurd is, het niet vertellen van zaken, die je liever niet publiceert. Het (ver-)zwijgen tast de waarheidsgetrouwe verhalen wellicht ook enigszins aan.

Journalisten, de hedendaagse geschiedschrijvers, vertellen over gebeurtenissen. Zij doen dit, mogen we hopen, op een zo objectief en feitelijk waarheidsgetrouw mogelijke manier. Maar afhankelijk van het standpunt van de schrijver, de optiek die hij of zij hanteert en de keuzes die er voor het verhaal gemaakt worden, lezen we bijna altijd een gedeeltelijke waarheid.

Je hoeft niet te liegen om de waarheid niet te vertellen. Een bepaalde censuur toepassen op je eigen verhandeling.

Of zoals helaas ook nog (te?!) vaak gebeurt, het niet mogen schrijven over bepaalde zaken, zorgt ervoor dat we vaak niet alles lezen of weten. In het verlengde daarvan kunnen we het hebben over bewerken, knippen of anders verwoorden van wat we willen vertellen. De keuze van woorden is dan richtinggevend in wat de juiste beschrijving kan zijn. En gehanteerde begrippen zijn dan ook nog weer verschillend te interpreteren door zowel de zender, schrijver, als de ontvanger, lezer.

Ik ben ervan overtuigd, dat u als lezer van dit verhaaltje nu ook niet hetzelfde denkt en concludeert als uw plaatsgenoot enkele straten of wijken verderop.....

“Als je alles weet en je denkt niet na, kan opeens de zon verdwijnen...” luidt een gedeelte van een tekst van een bekend volkszanger. “Als ik dit van tevoren had geweten of achteraf, had ik misschien...”

We moet ermee leren leven. We kunnen nu eenmaal niet alles weten, we zullen nooit de volledige waarheid kennen. Een mooi gezegde is ook: “Zekerheid van weten berust vaak op een gebrek aan kennis.” We denken misschien wel vaak te weten wat de juiste feitelijkheden zijn. Of we daarin ook de echte waarheid kennen?!

Maar pas op; dit voorwoordje wil natuurlijk geen twijfel zaaien over de mooie verhalen, die u allemaal in onze Proosdijkoerier kunt lezen. Wel geef ik u in overweging dat onze waarheden vaak beperkte waarheden zijn en dat de feitelijke gebeurtenissen in heden en verleden vaak ruimere waarheden betreffen, dan datgene waar wij kennis van nemen. Dat is natuurlijk ook een mooie bijkomstigheid, want dan kunnen we voorlopig nog wel even blijven door vertellen.

In deze fraaie zomertijd wens ik u weer veel leesgenot bij het doornemen van ons kwartaalblad. En als u daar net zoveel plezier in heeft als de samenstellers ervan, dan is het helemaal niet erg als u dat plezier ook deelt met vele anderen, of wel: “Zegt het voort!”

**BEZOEK ONZE KRAAM OP DE JAARMARKTEN VAN 5 JUNI (MIJDRECHT),
19 JUNI (WILNIS) EN 17 JULI (VINKEVEEN). ALTIJD GEZELLIG!**

Russische boerderijen

Er waren verschillende motieven tot de vervaardiging van een artikel over Russische boerderijen. Een ervan heeft te maken met opmerkingen over het boek 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen'. Op bladzijde 303 staat iets vermeld over de crash van een straaljager nabij de boerderij 'Charkov' te Zevenhoven. Meerdere lezers hebben mij - als verantwoordelijke voor de desbetreffende tekst - erop geattendeerd, dat 'Charkov' tot de zogenaamde Russische boerderijen behoort, zoals deze in Blokland zijn gebouwd: de straaljager zou dus in de gemeente Mijdrecht zijn neergekomen. Het artikel 'De gemeente Mijdrecht vanaf 1946' in de Proosdijkoerier van december 2012 heeft tot menige reactie geleid, vooral over Blokland en Vrouwenakker. Voor samensteller dezès een aanleiding om in aansluiting op de Russische boerderijen aanvullende bijzonderheden te verzorgen over Vrouwenakker en omgeving. Nog een motief: het onderwerp 'Russische boerderijen' is veel te interessant om niet op te pakken. Dat heeft vooral te maken met allerlei zaken, die daarmee direct en indirect verband hebben gehouden.

In enkele opzichten vormen 'de Russische boerderijen' een 'grensoverschrijdende' bezigheid: ik waag me daarmee immers ook op het terrein van de vroegere gemeenten Nieuwveen en Zevenhoven, de latere gemeente Liemeer en de huidige gemeente Nieuwkoop. Edoch, voor een auteur van de Proosdijkoerier is het beslist wel eens aangenaam om grensverleggend bezig te zijn. Bovendien gaat het hierbij om onze gewaardeerde westelijke bureu, waar we in historisch opzicht weinig van weten.

Droogmaking van de (Nieuwkoopse en) Zevenhovense Plassen.

De bouw van de Russische boerderijen heeft alles te maken met dit droogmakingsproject van de Staten van Holland, waarmee in 1797 begonnen werd. Dat was dus ten tijde van de Bataafse Republiek (1795-1801). Ter vergelijking: met de drooglegging van de Eerste bedijking der Mijdrechtse droogmakerij werd in 1790 een begin gemaakt, dus zeven jaar eerder. Nevenstaande kaart van Hoekwater geeft in jaartallen een welhaast dramatisch groot verschil in realisatie aan: van de Zevenhovense Polder was reeds in 1809 sprake; van de Eerste bedijking pas in 1852.

Geïnteresseerden in het Eerste bedijkingsdebacl worden geattendeerd op de Proosdijkoerier van maart 2011, waarin Stef Veerhuis een relaas opmaakte van onder meer een niet vooruit te branden stoomgemaal, vijzelmolens, die jarenlang de wind niet mee hadden en andere tegenvallers en ongeregelheden. Beide polders hadden wel 'Zp - 5.20' met elkaar gemeen. 'Zp' staat wellicht voor 'zonder plaats': de waarde van - 5.20 zal het gemiddelde voor de gehele polder weergeven en niet de Normaal Amsterdams Peil-waarde op een bepaalde locatie. Let wel, dit is een veronderstelling; reacties zijn welkom.

Het droogvallen van een polder vormt een proces, dat niet overal even gelijktijdig en gelijkmatig verloopt en het heeft tot 1813 geduurd voordat alles droog genoeg was

voor verkaveling. De eerste kavels van het staatseigendom werden op 27 maart 1809 publiekelijk geveild in de Garnalen Doelen te Amsterdam. De tweede veiling vond plaats op 9 januari 1813 en daarbij ging het om de lager gelegen gronden in Zevenhoven.

Op de eerste veiling werd circa 751 morgen land gekocht door Robert Voûte, een vroegere makelaar in koffie en thee, van Franse afkomst. Een 'morgen' is een streekgebonden oppervlaktemaat. Aangenomen, dat in de Zevenhovense situatie de Rijnlandse morgen (0,8516 ha.) aan de orde was, zou het hier om de verwerving van circa 640 hectare zijn gegaan. Echter, in het boek 'Zevenhoven, het dorp dat bleef' (1985) wordt door Rob Schwier een Rijnlandse morgen van 0,92281 ha. gehanteerd; gaarne reacties.

Robert Voûte

Zijn ouders waren uit de Languedoc afkomstig. Robert Voûte⁽¹⁾ maakte eind achttiende eeuw geschiedenis als vertegenwoordiger van het bankiershuis Hope & Co.⁽²⁾ In die hoedanigheid vertrok hij in 1796 naar Sint Petersburg voor een bezoek aan Paul 1⁽³⁾, die van 1796 tot 1801 tsaar van Russische Rijk was. Bij hem bepleitte Robert Voûte de belangen van de Nederlandse houders van Poolse obligaties. Met de zogenaamde Derde Poolse Deling op 24 oktober 1795 hadden Pruisen Oostenrijk en Rusland gezamenlijk een einde gemaakt aan de Poolse staat en waren alle bezittingen van o.a. de afgezette Poolse koning verbeurd verklaard. Voûte wist Tsaar Paul 1 zover te krijgen, dat het Russische Keizerrijk de Poolse financiële verplichtingen overnam. Daarmee voorkwam deze vertegenwoordiger van Hope & Co. een zeer grote strop, wellicht voor hemzelf maar zeer zeker ook de Amsterdamse financiële wereld, toen al (geconcentreerd in) 'de grachtengordel'. We mogen gerust aannemen, dat men hem dat 'betaald heeft gezet', in de voor hem lucratieve betekenis. Zijn bezoek in 1796 aan de pas aangetreden Tsaar Paul 1 had tevens geleid tot een hoog aanzien bij het Russische keizerspaar. Meermaals heeft hij de Tsaar tot 1801 van advies gediend en ook dat werd ongetwijfeld vorstelijk gehonoreerd, in ieder geval ruim genoeg om in de Zevenhovense Polders kavels aan te

kopen, te bebouwen en te verpachten. De eerste huur-overeenkomsten dateren van 11 januari 1815 en 18 november 1816, waarbij vijf boerderijen werden verpacht. Deze zullen dus tussen 1809 en 1815 gebouwd zijn. Vanwege zijn financiële belangen en successen in Rusland vernoemde hij de vijf boerderijen naar steden binnen het Russische Rijk.

De 'Russische' boerderijen

Bij dit vijftal ging het om de boerderijen (van zuid naar noord) Archangel, Astrakan, Moskou, Petersburg en Riga. Eerstgenoemde boerderij komt er op de perfect onderhouden voorgevel nog altijd rond voor uit, voor het bouwjaar: 'Archangel 1814'. Na 1816 verkocht Robert Voûte een gedeelte van zijn eigendommen aan Johanna Jacoba Borski-van de Velde (1764-1846). Zij was bankier en wist haar onderneming, de Firma Weduwe W. Borski, tot grote bloei en hoog aanzien te brengen. Dat deed zij in samenwerking met haar procuratiehouder Johannes Bernardus Stoop (1781-1856). Hun samenwerking was voor haar bittere noodzaak: als vrouw had zij bijvoorbeeld geen toegang tot de Effectenbeurs. In 1824 verkocht ze het vijftal Archangel, Astrakan, Moskou, Petersburg en Riga aan haar compagnon Stoop, die al kavels in de Zevenhovense polder bezat. J.B. Stoop, tevens firmant van het bankiershuis Hope & co, had één dochter, Anna Aleida (1812-1885), getrouwd met Aarnoud Jan de Beaufort. Zij erfde alle eigendommen, waaronder de vijf boerderijen. Bij en tussen dit vijftal werden in haar opdracht de volgende vijf gebouwd: Charkov, Wilna, Odessa, Kazan en Smolensk. Na het overlijden van Jonkvrouwe Anna Aleida de Beaufort-Stoop kwamen de tien boerderijen - waarvan sommige nog in aanbouw - in het bezit van haar dochter Wilhelmina Cornelia de Beaufort (1843-1927). Zij was getrouwd met Willem Hendrik Johan baron van Heemstra. In het begin van de twintigste eeuw werd hun zoon, baron Arnoud Johan Anne Aleid van Heemstra (1871-1957) eigenaar van de Russische boerderijen en hij heeft het tiental in de loop der jaren verkocht. Niet zonder reden worden de opeenvolgende eigenaren met name genoemd: het gaat hier om personen, die in de financiële wereld of in een ander opzicht in hun tijd een belangrijke rol hebben gespeeld en aan wie in enkele situaties boeken c.q.

studies zijn besteed. Dat geldt in ieder geval voor Johanna Borski⁽⁴⁾. En over Arnoud van Heemstra valt ook wel een boek(je) te schrijven, zeker in samenhang met dochter Ella en kleindochter Audrey Hepburn.

Aan de hand van een daartoe bewerkte versie van de vorige afbeelding wordt een ruwe schets gegeven van de locatie van het tiental zogenaamde 'Russische' boerderijen.

Met opzet wordt hier geen gewag gemaakt van 'Russische steden'. Immers, Riga en Wilna (Vilnius) zijn hoofdsteden van Baltische staten, respectievelijk van Letland en Litouwen; Charkov en Odessa zijn Oekraïense steden en Smolensk is Wit-Russisch. Deze verscheidenheid neemt niet weg, dat deze steden rond 1800 iets gemeenschappelijks hadden, namelijk de status van handelscentra, vooral op het gebied van graan(uitvoer).

De schets maakt duidelijk, dat niet alle 'Russische boerderijen' in c.q. aan/in Blokland aan de Bloklandse weg (thans N231) zijn gelegen, iets dat nogal eens gedacht wordt: de Molenweg, vanaf Noordse Dorp en aansluitend Zevenhoven - Zuideinde tellen er vier: 'Archangel', 'Charkov', 'Wilna' en 'Astrakan'.

Dat neemt niet weg, dat de zes Blokland-boerderijen een aanknopingspunt vormen voor dit artikel: tot en met 1 januari 1989 heeft Blokland met zijn zes Russische boer-

derijen immers tot de gemeente Mijdrecht behoord. Van de tien Russische boerderijen zijn er negen nog altijd al zodanig traceerbaar; voor 'Moskou' geldt dat allang niet meer. De overige negen dragen ieder nog zichtbaar hun naam, met de kanttkening dat het naambord van 'Riga' niet meer aan de gevel prijkt, maar inmiddels is gedegradeerd tot een plekje in de voortuin (situatie maart 2013). En 'Wilna' is in 1944 van naam veranderd. Vooral aan de overigens fraaie boerderijen, zoals Charkov en Odessa, is duidelijk te zien dat het niet meer om de oorspronkelijke gebouwen gaat; 'Astrakan' oogt ronduit eigentijds agrarisch. Enkele van de negen Russische boerderijen nopen tot een nadere beschouwing.

'Charkov'

Deze boerderij wordt in het boek 'Vinkeveen, van Demmerik tot Waverveen' genoemd vanwege een aldaar gecrashte straaljager. Samenvatting van de kritiek: 'Charkov', dat is een van de Russische boerderijen en deze staan aan de Bloklandse weg en dat was gemeente Mijdrecht: de straaljager is dus niet in Zevenhoven, maar in Mijdrecht neergekomen.' Aan de hand van de vorige afbeelding is duidelijk aangegeven, dat er ook ten zuiden van Zevenhoven Russische boerderijen zijn gelegen, waaronder 'Charkov'. Menig lezer van het boek over Vinkeveen blijkt interesse te hebben voor de luchtvaart. Vandaar de nadere informatie omtrent de 'Charkov-crash'.

Op maandagmiddag 25 september 1961 is een F-102 Convair Delta Dagger omstreeks 15:15 uur neergestort, als gevolg van uitval van de hydraulische systemen. Dat euvel leidde tot onbestuurbaarheid. De straaljager was van de thuisbasis 'Soesterberg' opgestegen en de piloot, eerste luitenant James R. Martin, had op een hoogte van 24:000 voet op 25 kilometer afstand ten noordwesten van Soesterberg door middel van de schietstoel zijn toestel moeten verlaten. Zelf kwam hij in het zwembad te Vinkeveen terecht, zijn helm en schietstoel in Mijdrecht en zijn F-102 nabij de boerderij 'Charkov', Molenweg 7 te Zevenhoven. Met de schade aan en rondom deze boerderij viel het nog wel mee: door de luchtdruk was de kap van de hooiberg geblazen. Sommige kranten, zoals de Tijd/De Maasbode, meldden dat de piloot ongedeerd uit het water kon worden gehaald. Eigenwijs zoals een Proosdijkoerier-auteur kan zijn, wordt dat betwijfeld. Bij het moeten gebruikmaken van de schietstoel wordt de piloot met behulp van een kleine raket uit het vliegtuig geschoten. Daardoor krijgt hij te maken met zeer hoge G-krachten⁽⁶⁾, met veelal beschadigingen aan de wervelkolom tot gevolg. Veelzeggend ook is de vondst van de helm, kilometers verderop, in Mijdrecht: deze is de piloot wellicht gewoonweg van het hoofd gerukt. De F102 is

van 1959 tot in 1969 in dienst geweest bij het 32nd Fighter Interceptor Squadron op Soesterberg en in deze elf jaren zijn er slechts twee toestellen neergestort: de andere kwam op 12 december 1962 zonder ernstige gevolgen terecht in Den Dolder, op het terrein van de Willem Arntsz Hoeve (let wel, géén ‘Russische boerderij!’).

‘Wilna’, sinds 1944 ‘Ons Genoegen’

Deze Russische boerderij bevindt zich (inmiddels) binnen de bebouwde kom van Zevenhoven en heeft Zuid-einde 11 als adres. Het woongedeelte dateert van 1880. De huidige stal is rond 1900 opgetrokken en wordt sinds kort benut voor bed & breakfast doeleinden. ‘Ons Genoegen’ is al langer een boerderij zonder land, maar wél met verhaal: over de wijziging tijdens de oorlog van de oorspronkelijke naam ‘Wilna’ in ‘Ons Genoegen’. Lenette Rijlaarsdam, van de Historische Kring Liemeer, was zo attent mij te wijzen op de tekst van de fietsroutebeschrijving op Open Monumentendag 2012: ‘Tijdens de oorlog vond de boer het verstandiger de naam te wijzigen omdat de Duitsers zware verliezen leden bij Vilnius’ (= Wilna, in het Duits)’.

Een verhaal om een kanttekening bij te plaatsen: de Duitse verliezen bij Vilnius in juli 1944 waren namelijk allesbehalve zwaar, in tegenstelling tot eerder bij Minsk, eind juni 1944.⁽⁶⁾ In zeer korte tijd werden toen circa 28 Duitse divisies in Wit-Rusland onder de voet gelopen en de Wehrmacht-verliezen bedroegen in totaal 350.000 man. Het Russische offensief verliep vervolgens dermate voorspoedig, dat er begin juli 1944 werd besloten door te stoten naar steden zoals Vilnius en Kaunas, destijds de hoofdstad van Litouwen. Teneinde niet ingesloten te geraken door de snel oprukkende Russen, hebben de Duitsers de stad nauwelijks verdedigd. Bovendien kwam de Armia Krajowa in Vilnius in opstand en deze Poolse verzetsbeweging slaagde erin de Duitsers uit de stad te verdrijven. Blijft de vraag, hoe de naamsveranderende boer aan zijn - onjuiste - informatie over de zware verliezen kwam. In ieder geval niet via de BBC. Volgens een verzetskrantje deelde de BBC op 14 juli mee, dat er in de bevrijde stad 8.000 gesneeuvelde Duitsers waren aangetroffen. Naar toenmalige oostfront-maatstaven was dat weinig, vooral gerelateerd aan het eerder genoemde verlies van 350.000.

“Ons Genoegen”, voorheen “Wilna”

‘Archangel’ en ‘Riga’

De meest zuidelijke en de meest noordelijke hoeve, beide behorend tot ‘de eerste lichting’, dus van omstreeks 1814. De woongedeelten doen nog tamelijk oorspronkelijk aan, vergrote kozijnen e.d. daargelaten. De woongedeelten hebben veel van elkaar weg, met dien verstande dat ‘Archangel’ er puik uitziet en de aanblik van ‘Riga’ op enig achterstallig onderhoud duidt. Bijzonder aan het hedendaagse ‘Riga’ is de aldaar gevestigde Paardenmelkerij, waaraan circa 80 Haflinger paarden ‘meedoen’.

‘Smolensk’

Deze boerderij aan Blokland 18 behoorde tot de tweede lichting en zal omstreeks 1886 zijn gebouwd. Het overigens onvolprezen archief van het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen te Breukelen geeft daar geen uitsluitsel over. In ieder geval al in de jaren ‘90 van de vorige eeuw zag ‘Smolensk’ eruit als een hoeve inerval. In 2009 heeft Spelt BV bij de gemeente Nieuwkoop een aanvraag ingediend om de hoeve door nieuwbouw te vervangen. ‘Smolensk’ bezat weliswaar een gemeente-

lijke monumentenstatus, maar ‘Nieuwkoop’ bleek bereid deze status te laten vervallen, onder voorwaarde dat de karakteristieke voorgevel in de nieuwbouw zou worden opgenomen. In april 2010 werd met de sloop van de toentertijd circa 124 jaar oude boerderij begonnen en in augustus 2010 kon de eerste paal worden geslagen voor nieuwbouw, die inmiddels conform de voorgaande afbeelding is gerealiseerd.

Vrouwenakker

‘Weet je wel zeker, dat Vrouwenakker niet meer bij de Gemeente Mijdrecht hoort?’ Aldus luidde eind 2012 een reactie naar aanleiding van het artikel over Mijdrecht vanaf 1946 in de Proosdijkoerier van december 2012. Hoog tijd derhalve voor nadere bijzonderheden over Vrouwenakker, het buurtschap dat dichtbij, i.c. ten noorden van de Russische boerderijen Riga, Odessa, Petersburg, Kazan en Smolensk is gelegen. Tot aan 1 januari 1989 behoorde Vrouwenakker - net als Blokland - tot de gemeente Mijdrecht en vanaf die datum ging het deel uitmaken van de gemeente Nieuwveen. Voor zover dat vreugde heeft opgeleverd, is deze van korte duur geweest: reeds twee jaar later, per 1 januari 1991, ging de gemeente Nieuwveen - inclusief Vrouwenakker en Blokland - samen met Zevenhoven op in de nieuwe gemeente Liemeer. Dit geheel telde volgens CBS-cijfers in 2006 6.883 inwoners en dat aantal is begin 21^e eeuw voor een gemeente aan de krappe kant. Liemeer is dan ook per 1 januari 2007 opgegaan in de nieuwe gemeente Nieuwkoop, samen met de ‘oude’ gemeente Nieuwkoop en de gemeente Ter Aar.

Vrouwenakker, recordhouder?!

In het Dorpsplan Vrouwenakker - september 2012 - van de gemeente Nieuwkoop wordt gesteld, dat Vrouwenakker niet alleen een drieprovinciepunt vormt, maar ook nog binnen ca. 100 jaar tot alle drie de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht heeft behoord. Een dergelijke bewering brengt de volgende verzuchting teweeg: ‘Historisch besef’ en ‘ambtenaren’, het blijven twee verschillende zaken’.

Bij wet van 19 mei 1819⁽⁷⁾ werd de grensscheiding tussen de provincies Holland en Utrecht geregeld: Vrouwenakker en Blokland gingen van Holland (gemeente Uithoorn) naar Utrecht (gemeente Mijdrecht). Let wel, Noord-Holland en Zuid-Holland bestonden toentertijd als zodanig niet: de opdeling werd pas in 1841 een feit, als uitwerking van de Grondwetsherziening van 1840. Strikt bezien heeft Vrouwenakker dus nimmer tot de provincie Noord-Holland behoord. Maar misschien zit er een ander record

voor Vrouwenakker in: in de periode van 1989-2007, dus binnen twintig jaar, presteerde dit buurtschap het om tot vier gemeenten te behoren: Mijdrecht, Nieuwveen, Liemeer en Nieuwkoop.

Met 'dit buurtschap' wordt Vrouwenakker bedoeld, zoals dat aan de zuidkant van het Amstel-Drechtkanaal⁽⁸⁾ is gelegen. Er is echter ook sprake van 'Vrouwenakker' aan de noordkant van de rivier, behorend tot de gemeente Uithoorn. In 'dat andere Vrouwenakker' heeft tot in 1930 aan het korte Jaagpad de 'Vrouwenakkerse molen' gestaan, waarmee het westelijke gedeelte van de Uithoornse polder werd bemalen. De molen is zichtbaar op de volgende afbeelding.

De Vrouwenakkerse Molen kreeg vanaf de andere kant van het Amstel-Drechtkanaal rond 1802 gezelschap van een onder- en een bovenmolen, dichtbij de Ruigekade. Deze molens hebben meegedaan aan het droogmaken van de Zevenhovense Polder en daarna aan het op peil houden van de waterstand. Het is niet duidelijk wanneer deze molengang is verdwenen. In het boek 'Zevenhoven, het dorp dat bleef', wordt aangegeven, dat de molengangen bij Vrouwenakker en de Kous in 1873 zouden zijn gesloopt. Dit kan - wat Vrouwenakker betreft - in tegenspraak zijn met een advertentie uit 1878. Daarin zijn 'Dijkgraaf en Heemraden van den Polder Zevenhoven voornemens op woensdag 11 september 1878 des voormiddags te 11 uren, in de herberg van F. van Vliet, te Nieuwveen, in het openbaar voor afbraak te verkopen: den opstal van een Steenen Vijzel - Watermolen, staande in en behoorende aan genoemd Waterschap, nabij den Vrouwenakker aan de rivier de Drecht, ook nog wel genaamd den Amstel, onder de Gemeente Mijdrecht'. Aan de Uithoornse oever bevond zich een aanlegplaats en deze was niet alleen belangrijk voor Vrouwenakker zelf, maar ook voor het achterland in beide provincies. Veelzeggend is de volgende advertentie.

Door sterfgeval te Huur

een zeer gemakkelijk **BURGERWOONHUIS**, met **SCHUUR** en **TUIN**, genaamd **DE DRIESPRONG**, staande en gelegen even buiten het welvarende dorp en onder de gemeente Nieuwveen, bij Alphen; hebbende het Huis een zeer ruim uitzigt en is in den laatsten tijd daarvoor eene warande aangebragt.

De nabijheid van den **Vrouwenakker**, van waar dagelijks tweemaal per Stoomboot gelegenheid is naar Amsterdam, en eens naar Rotterdam en Leiden te komen, is eene aanbeveling voor opgemeld Huis. Te Nieuwveen wordt zoowel een Roomsche Catholiek als een Protestantsch Kerkgebouw gevonden.

Inclinerenden vervoegen zich in *persoon*, of met *franco* brieven, bij **D. HABERMEHL** te Nieuwveen.

Over De Driesprong, dat 'zeer gemakkelijke burgerwoonhuis', zou ook een interessant verhaal te vertellen zijn, maar dat wordt bewust nagelaten: schrijver dezes heeft zich al meer dan uitvoerig óók op het terrein van de Historische Kring Liemeer begeven. Hier past dank voor de genoten gastvrijheid.

Noten:

- (1) Gegevens zijn o.a. ontleend aan het *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*;
- (2) Het handels- en bankiershuis werd in 1762 opgericht door de Amsterdamse bankier Thomas Hope, van Schotse origine. Hope & Co. heeft indirect een bouwsteen voor het huidige ABN AMRO gevormd.
- (3) Tsaar (in feite keizer) Paul I was de vader van de Nederlandse koningin Anna Paulowna, de echtgenote van Koning Willem II. Paul I werd in 1801 vermoord. Zijn oudste zoon, de latere tsaar Alexander I, was daarbij betrokken.
- (4) o.a. F.J.E. van Lennep: *Een weduwe aan de Amsterdamse beurs. Borski-saga 1765-1960*. Groningen, 1973. | | Geertje Wiersma, Johanna Borski. *Financier van Nederland (1764-1846)*. Amsterdam, 1997 | | 'Korte biografieën 'Markante vrouwen' - Johanna Borski', in: *Spiegel historicael. Maandblad voor geschiedenis en archeologie* 40 (2005) 7-8, p. 328-329.
- (5) *Krachten vanwege versnelling of vertraging. Te beleven in de achtbaan, in een vliegtuig en vooral wanneer een vliegtuig in de lucht wordt verlaten*.
- (6) o.a. Dick Verkijk: 'Zomerstorm' - *Het Russische zomeroffensief in 1944*.
- (7) De gemeente Waverveen ging tezelfdertijd over van Holland naar Utrecht.
- (8) Een weerbarstige materie: vrijwel iedereen duidt de rivier bij Vrouwenakker, Uithoorn en Nes aan de Amstel tot in Ouderkerk als 'Amstel' aan, maar strikt genomen gaat het hier om het Amstel-Drechtkanaal.

Ingezonden...

De Algemene Plaatselijke Verordening kent een lange geschiedenis. Met de komst van de gemeentewet van 1851 ontstond de verplichting voor gemeenten om regelgeving vast te stellen die nadien door het leven zou gaan als de Algemene Politie Verordening (APV). De inhoud ervan zal echter niet altijd bij iedereen bekend zijn geweest, die werd pas actueel na een zogenaamd 'heterdaadje'. En omdat iedere discussie op het moment van overtreden met oom agent vrij zinloos was, restte in een ultieme poging niets anders dan een ingezonden brief.

Een groot deel van deze inhoud zouden we vandaag de dag met een gerust hart samen kunnen vatten onder de noemer 'normen en waarden' en die werden destijds als heel vanzelfsprekend beschouwd. De bevoegdheid om een APV vast te stellen, werd vastgelegd in artikel 149 van de Gemeentewet. De raad stelde de verordeningen op die men in het belang van de gemeente noodzakelijk oordeelde. Het grootste deel daarvan is gebaseerd op de autonome gemeentelijke verordende bevoegdheid.

Deze APV-bepalingen regelden het ordelijk verloop van het maatschappelijk verkeer, voor zover dat in de openbare ruimte en inrichtingen plaats vond of hier zijn weerslag op had. In de loop der tijden is regelgeving aan veranderingen onderhevig geweest, omdat deze afhankelijk waren aan de algemene maatschappelijke ontwikkelingen en die tegenwoordig

bekend staat als de Algemene Plaatselijke Verordening.

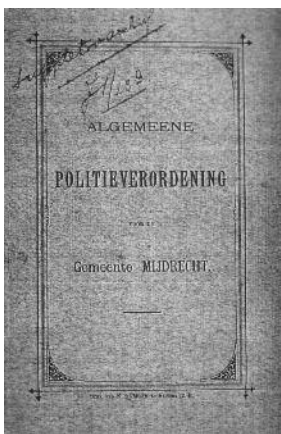
De geschiedenis heeft echter voorbeelden nagelaten van gemeenteraden die in de APV bevoegdheden uitvaardigden en ondanks kennisgeving aan Gedeputeerde Staten, later toch strijdig bleken met de opvattingen van de rijksoverheid. Zoals enkele gemeenten van voornamelijk gereformeerde signatuur, die een vloekverbod op wilden nemen in de APV als reactie op het uitblijven van nationale wetgeving over het strafbaar stellen van godslastering, waar destijds een meerderheid van liberale politici niets in zag. De Rijksoverheid vond namelijk dat dit strafbaar stellen niet een taak van Gemeenten was. Zo werd de

bepaling in de APV van de Friese gemeente Wonseradeel dat openbare godslastering was verboden, bij Koninklijk Besluit nietig verklaard wegens strijdigheid met het algemeen belang. Een andere klassieke zaak was het arrest van de Hoge Raad van 14 februari 1922, bekend onder de naam 'de Wilnisser visser'. Het betrof een man die het verbod op zondag te vissen uit de APV van de gemeente Wilnis had overtreden. De Hoge Raad verklaarde deze bepaling, die elke vorm van vissen op zondag verbood strijdig. Met de ruime formulering, dat zelfs het vissen buiten de openbaarheid werd verboden, oversteeg de gemeente haar taken en bevoegdheden.

Dat ingezetenen schriftelijk reageren, zal u niet onbekend zijn. De meest sprekende voorbeelden daarvan krijgen wij onder ogen in de rubriek 'INGEZONDEN' van de regionale weekmedia. Daarin neemt men geen blad voor de mond, waar een deel van de lezers zich in kan vinden, maar anderen het laten bij smalend schouderophalen.

De correspondentie in het verleden richting plaatselijke overheid was gericht maar bleef - zoals we dat noemen - 'onder de pet'. Toch werd de zin of onzin van een dergelijk schrijven belangrijk genoeg geacht om dit voor het nageslacht te bewaren. Reageren op de inhoud van een APV zal niet zo heel vaak voor zijn gekomen en zeker niet wanneer iemand daar de draak mee stak. Het blijft dus gissen naar de beweegredenen van J.C. van Wageningen. Waarom liet deze letterkundige uit Amsterdam, zich op 28 juli 1949 per brief nogal cynisch uit aan het adres van B en W van Abcoude? Zijn gram richtte zich op de tekst in artikel 12 van de Algemene Politie Verordening nr. 206, die bij Raadsbesluit van de Gemeente Abcoude op 28-03-1949 was vastgesteld en luidde:

- 1 *Onverminderd het bepaalde in het wetboek van Strafrecht is het verboden, zonder daartoe bevoegd te zijn, te zitten, te liggen of zich op te houden in hooi-, gras-, of weilanden, op gazons, in het gras langs de wegen, in plantsoenen, buiten de wegen, op bouwland of tuingrond.*
- 2 *Een ieder, die op of langs de openbare weg zittend of liggend wordt aangetroffen is verplicht zich op eerste vordering van een ambtenaar van politie te verwijderen en wel langs de weg of in de richting door deze gegeven.*

- 3 Een ieder is verplicht zich op eerste vordering der politie uit een wachtlokaal voor autobus passagiers te verwijderen.

[Citaat van de brief van J.C. van Wageningen]

Mijne Heren,

Dezer dagen las ik in de krant, dat het op het grondgebied van Uwe gemeente verboden is, de moede ledematen een ogenblik in het gras langs de weg uit te strekken ... Dat bericht heeft mij danig doen schrikken! Wat is toch het geval? Men heeft mij verteld, dat Abcoude een aardig dorp is en ik had mij voorgenomen er binnenkort eens, vergezeld door mijn vrouw, een kijkje te nemen. Nu is de zaak zo, dat wij, met enige goede wil, dat 'rusten in het groen gras' wel kunnen vermijden, maar ... wie weet welke verrassingen Uw college nog méér voor een argeloze bezoeker in petto heeft? Ik zou niet graag de maatregelen, die gij, overvroede vaders, in het belang van de openbare orde, zedelijkheid en wat dies meer zij neemt met mijn eigen gerechtigde handelingen willen doorkruisen – zelfs niet onwetend en onwillend – en daarom zou ik het op prijs stellen indien U mij, vóór ik mijn bezoek aan Uw gemeente breng, omtrent de volgende punten zoudt willen inlichten:

1. Mag ik met een wandelstok lopen of wordt dat door U als het 'aannemen van een dreigende houding' beschouwd?
2. Mag ik bij een eventuele regenbui in een portiek of onder een afdakje schuilen (welteverstaan: in gezelschap van mijn vrouw?)
3. Mag ik op de openbare straat mijn neus snuiten?
4. Mag mijn vrouw Nijlon-kousen dragen? (Van blote benen zal ik maar niet reppen, want dat is natuurlijk 'grober ansug'! = verstoren van de openbare orde)
5. Mag ik lachen of moet ik huilen als ik soms ergens toevallig, 'een bekendmaking van het gemeentebestuur zie aangeplakt'?
6. Draagt gij leden van de gemeenteraad, in het dagelijks leven een of ander insigne, zodat ik, als ik een Uwer toevallig tegenkom, weet met wie ik te doen heb en in staat ben, die vroede vader mijn eerbied te betuigen?
7. Mag ik op straat 'Wij leven vrij, wij leven blij' zingen?
8. Ben ik verplicht, mijn hoed af te nemen voor het hondje van de burgemeester?
9. Mag ik, al lopende in Uw gemeente, denken wat ik wil?
10. Is het mij, na terugkeer van mijn aanstaande uitstapje naar Abcoude geoorloofd, voor alle zekerheid een psychiater te raadplegen?

Ziezo, dat zijn tien vragen en dat is net mooi, want Mozes had de 10 geboden en Egypte 10 plagen. Of waren dat er maar zeven? Het spijt mij, dat ik dit niet precies weet, maar ik ben niet zo erg 'bijbelvast', ziet U. Maar enfin, Abcoude zal wel meer dan 10 geboden en ook meer 'plagen', voor de vreemdeling welteverstaan, hebben en dus ben ik altijd aan de veilige kant!

Met belangstelling Uw antwoord tegemoet ziende, blijf ik met verschuldigde gevoelens,
de Amsterdamse burger.

De gebruikelijke bestempeling maakte duidelijk dat zijn brief op 29 juli 1949 werd ontvangen, vervolgens op 4 augustus ter tafel kwam bij B en W en vijf dagen daarna rond is gegaan bij de Raad. De aantekening op de brief: 'Voor kennis aangenomen' doet echter vermoeden dat Van Wageningen nooit antwoord heeft gekregen. Toegegeven, zal er voor regelgeving altijd wel een aanleiding zijn geweest om hier verbodsartikelen aan te wijden, dat zal elders niet veel anders zijn geweest. Primair zal het gegaan zijn over de mate van overlast.

Deze strikte regelgeving in Abcoude, was kennelijk onbekend bij de briefschrijver, maar kende een lange voorgeschiedenis. De bekende 'Zwembad affaire' was daar een sprekend voorbeeld van. Toen in 1911 de 'N.V. Bad en Zweminrichting aan het Abcouder Meer' er in geslaagd was een openluchtbad te realiseren, bleef dat bepaald niet onopgemerkt in de regio. De recreatieve uitstraling bleek verband te houden met het gemoderniseerde 'Meerhuis' en droeg er toe bij dat er bijvoorbeeld in 1916, ruim 100.000 recreanten verkoeling en verpozing kwamen zoeken. De vrijere stedelijke mentaliteit strookte echter niet met de zedelijke opvattingen van de plattelandsbevolking. Vooral het katholieke deel nam aanstoot aan het gemengd zwemmen en het zonnebaden en vrijen van jongelui aan oevers en bermen.

Net als in omliggende gemeente was gemengd zwemmen voor Christelijke raadsleden ook hier een principiële kwestie en met meerderheid van stemmen werd besloten om de betreffende regelgeving in de APV strikt toe te passen. Dat resulteerde eind jaren dertig in een boete en was reden voor het zwembadbestuur om vervolgens een grote schutting te laten plaatsen die door tegenstanders van de verordening enkele keren werd vernield. In 1941 vond de bezetter, die gemengd wilde recreëren, het welletjes en verdween deze barrière. Een voorstel van gemeentewege om dit 'genoegen' alleen voor te behouden aan Duitsers, had veel weg van meten met twee maten en haalde het niet.

Tot besluit probeer ik me een voorstelling te maken, hoe strafbaar ik destijds geweest zou zijn als ik 's avonds in het hoge gras van de berm zou worden aangetroffen met mijn gemuilkorfde chiwawa? Gelet op het 2^e lid in artikel 12, was het zelfs niet uit te sluiten dat oom agent mij daar niet naar hoefde te vragen. En zou ik zelfs gesommeerd kunnen worden om die richting te gaan, die hij mij aanwees terwijl ik daar helemaal niet woonde?

Bronnen;

- *Ingekomen stukken Gemeente Abcoude 1941-980 inv. nr. 985.*
- *Abcoude en Baambrugge 900 jaar pgs. 159-160.*
- *Met dank aan Dinie van Tol, Wim Timmer en Wil Becker.*

Zwembad Abcoude in 1972.
foto collectie Gert Herrebrugh,

- UIT DE OUDE DOOS -

C. J. VEERHUIS : Mijdrecht
 GOEDKOOPST ADRES voor
RIJWIELEN
 van uitsluitend prima kwaliteit.
 Verhuren. - Inruilen. - Repareeren.

Lampions, Illimunatiepotjes
 en Vetblokjes, Guirlandes
 en verder alle mogelijke Feestartikelen
 tegen hoogst billijke prijzen bij

C. Verweij Jz.
 Mijdrecht

Belast zich ook met het aanbrengen van
 Versieringen, Illimunaties, enz.

Hotel, Café Restaurant
 Gebr. BORST, - Mijdrecht.
 Uitspanning - Stalhouderij

Coöperatieve Boerenleenbank
MIJDRECHT.

RENTE SPAARGELDEN 3¼ %
RENTE VOORSCHOTTEN 4½ %

Zitdag elken Vrijdag
 van 15 April-15 October, 's avonds van 7-9 uur,
 van 15 October-15 Maart voormidd. van 10-12 uur.

Meubelen, Kinder- en Promenadewagens
 Wiegen en Ledikanten
 Vloerzeilen,

A. RIJKENBERG
 MIJDRECHT

LAMPEN,
 SPIEGELS
 en alle
 Huishoudel.
 ARTIKELEN
 enz. enz.

Schoenwerk

JAC. HOOGENDOORN - Coiffeur.
 Dorpstraat Mijdrecht.
 Handel in: Parfumeriën en Toilet-Artikelen.

Beveelt zich beleefd aan voor het leveren van alle
 soorten HAARWERKEN, als:
 Heeren- en Dames Pruiken en Toupets, Dames-
 Scheidingen en Kruinbandeaux, Vlechten en
 Branches, enz. enz.

Koopt en geeft de hoogste prijs voor Haar.
 EENIGST EN GOEDKOOPST

J. TH. VERBOOM.
 BROOD- EN BANKETBAKKERIJ.
 MIJDRECHT.

SPECIAL ADRES VOOR:
GEBAKJES, CHOCOLADE- EN
SUIKERWERKEN.

GEDURENDE DE BEIDE FEESTDAGEN INGERICHT TOT
 HET GEBRUIKEN VAN
VERVERSCHINGEN.

Een bijzonder bedrijf in

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (mvo) of duurzaam ondernemen heeft pas vanaf 1999 in ons land bij veel bedrijven ingang gevonden. Daarvoor waren er slechts enkele bedrijven of multinationals die het belang van hun maatschappelijke positie en de aspecten van duurzaamheid onderdeel van hun beleid maakten. Pas nadat de OESO (Organisatie van Economische Samenwerking en Ontwikkeling) aanbevelingen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen had opgesteld, gingen deze OESO-richtlijnen een rol spelen in het bedrijfsleven.

De Amerikaan Samuel Curtis Johnson was zijn tijd ver vooruit. Al in 1886 richtte hij zijn parketvloerenbedrijf SC Johnson and Sons inc. op. Van meet af aan was het maatschappelijk verantwoord ondernemen basis van de bedrijfsfilosofie. Als specialist in parketvloeren ontwikkelde hij een eigen boenwas voor de parketvloeren onder de naam Johnson Wax. Inmiddels is het assortiment producten fors uitgebreid, maar de naam Johnson Wax is zo ingeburgerd, dat ze die niet makkelijk meer kwijt raken. Het familiebedrijf bestaat al 127 jaar. De vijfde generatie Johnson - in de persoon van H. Fisk Johnson - heeft nu de leiding van de multinational met vestigingen in meer dan 70 landen, waaronder Nederland.

'In This We Believe'

Sinds de oprichting in 1886 handelde het bedrijf vanuit bepaalde basisprincipes. Men richtte zich daarbij op de werknemers, de consumenten en gebruikers, het grote publiek en op de gemeenschappen en de landen waarin het bedrijf is gevestigd of waarmee men zaken doet. In 1927 vatte de toenmalige president van het bedrijf, H.R. Johnson sr. in zijn Profit Sharing Speech deze beginselen voor het eerst samen.

In 1976 heeft het bedrijf de bedrijfsfilosofie 'In This We Believe' ("Hierin Geloven Wij") nog eens formeel vastgelegd. Daarin wordt op de eerste plaats aandacht gegeven aan de werknemers. Vastgesteld wordt dat de fundamentele dynamiek en kracht van het bedrijf in de mensen zit die bij SC Johnson werken. Dat betekent dat men wil investeren in de medewerkers en hen een goed werkklimaat, werkzekerheid en een goed inkomen zal bieden. Uitvoerig wordt ingegaan op zaken als medezeggenschap, opleiding, training en herscholing, op kansen en promotiemogelijkheden, gezondheid, veiligheid en werkomgeving.

Er moet door het bedrijf wel geld verdiend worden. Daarom is in de bedrijfsfilosofie ook plaats ingeruimd voor de consumenten en de gebruikers van de producten van het bedrijf. Daarbij wordt gesteld dat men producten wil maken, die aan de behoeften van de gebruikers moeten voldoen, van optimale kwaliteit zijn en veilig in gebruik. Ook belooft het bedrijf mogelijke klachten snel, volledig en eerlijk te behandelen.

SC Johnson gelooft in de vrije markteconomie. Het zal er dan ook alles aan doen om groei te bereiken en zodoende winst te behalen die weer in het bedrijf geïnvesteerd kan worden. De winst van iedere lokale vestiging moet gedeeld worden met diegenen die aan dat succes hebben meegewerkt. Dat betekent een winstdelingsregeling voor het personeel, maar ook het bestemmen van een deel van de winst voor het verbeteren van het welzijn van de gemeenschap waarin het bedrijf opereert. Een aantal voornemens over de bijdrage van het bedrijf in de economie en de sociale ontwikkeling van het vestigingsland en over de verbetering van de internationale verstandhoudingen completeren het bijzondere document. Het op uitgebreide schaal tot in details vastleggen van de bedrijfsfilosofie en de verplichtingen die men daarmee op zich neemt, komt zelden voor in het bedrijfsleven en maakt SC Johnson tot een bijzonder bedrijf.

Het document 'In This We Believe' zou beschouwd kunnen worden als een uitgebreid basisdocument voor het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

een opmerkelijk gebouw

SC Johnson in Nederland

SC Johnson vestigde zich op 1 februari 1962 in Mijdrecht. Het kantoor bevindt zich op het terrein van SC Johnson Europlant, de grootste fabriek in Europa. Hier worden de bekende producten op het gebied van huishoudelijke schoonmaakartikelen en luchtverfrissers vervaardigd, zoals Brise, Muscle, Shout, Pledge, Brillo, Autan en Oust. Ongeveer 95% van de productie is bestemd voor de export, voornamelijk naar Europa, Afrika en het Midden Oosten. SC Johnson Europlant heeft ook nog een vestiging in Kiev en sinds kort ook een in Polen. Het bedrijf in Mijdrecht beslaat momenteel 300.000 vierkante meter. In de jaren '80 werkten er ongeveer vijfhonderd mensen. Door technologische ontwikkelingen en automatisering van het productieproces is dat aantal inmiddels teruggelopen tot ongeveer 260.

De Boemerang

Het meest in het oog springende deel van het bedrijf is het kantoorgedeelte aan de kant van de provinciale weg N201. Naar Amerikaanse normen is het niet ongebruikelijk dat het kantoorgebouw duidelijk afwijkt van de productieafdelingen. Het gebouw heeft de vorm van een Boemerang en staat op palen in een waterpartij. Het is beeldbepalend voor het bedrijf en een herkenningspunt voor Mijdrecht en onlangs tot Rijksmonument verklaard.

Het ontwerp is van de Rotterdamse architect Huig Aart (Hugh) Maaskant (1907-1977) en is gebouwd in 1964. Maaskant staat bekend als een van de belangrijkste architecten in de periode van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Hij ontwierp ondermeer de Euro-

plast in Rotterdam, de Pier in Scheveningen en de Neudeflat in Utrecht. Verder zijn ook de Hilton hotels in Amsterdam en Rotterdam en het provinciehuis in Den Bosch van zijn hand. Ook diverse bedrijfsgebouwen zoals de Tomadofabriek, het Raadhuis in Amstelveen en talloze winkelcentra en woonblokken zijn door hem ontworpen.

De Boemerang in Mijdrecht is gebouwd als hoofdkantoor van SC Johnson Wax in Europa. Na een reorganisatie in 1985 zijn de leidinggevenden en het kantoorpersoneel ondergebracht bij hun eigen productieafdelingen in de fabriek. Het kantoor staat nu bijna twintig jaar leeg. Ligging en indeling maken het moeilijk verhuurbaar. Afbreken is echter geen optie, omdat het een markant en gezichtsbepalend bouwwerk is dat op de lijst van het industrieel erfgoed staat. Sinds kort is het gebouw ook tot Rijksmonument verklaard.

Het verhaal gaat dat de Amerikaanse directie enigszins benauwd was voor het feit dat dit gebied onder de zeespiegel ligt. Bevreesd voor een mogelijke dijkdoorbraak zou men de eis gesteld hebben dat de Boemerang niet onder water mocht lopen. Vandaar dat het gebouw op palen staat waarbij de onderkant zich op het niveau van NAP zou bevinden. Bevestiging van dit verhaal is niet te vinden, maar is anekdotisch leuk genoeg om te vermelden. In het parkje op het voorterrein langs de N201 bevindt zich een klein monument ter nagedachtenis van Koop Peters, een inwoner van Mijdrecht, die op 6 september 1944 bij wijze van represaille daar is gefusilleerd door de bezetters.

SC Johnson Europlant in Mijdrecht

Ook in de vestiging in Mijdrecht wordt gewerkt overeenkomstig de richtlijnen van de bedrijfsfilosofie zoals die zijn samengevat in het statement 'In This We Believe'. Dat is terug te zien in het personeelsbeleid. Opvallend is de bedrijfstrouw van de werknemers. De gemiddelde duur van de dienstverbanden bedraagt ruim zeventien jaar. Iets meer dan tachtig mensen zijn langer dan twintig jaar in dienst. Er wordt veel aandacht besteed aan veiligheid. In de periode 2011-2012 deden zich geen ongevallen voor bij de vaste medewerkers. Slechts één uitzendkracht had een ongeval waarvoor medische behandeling nodig was. Het bedrijf heeft een groep gekwalificeerde bedrijfshulpverleners, die in voorkomende gevallen eerste hulp kunnen verlenen. Ook beschikt Johnson over een eigen corps bedrijfsbrandweer, dat nauw samenwerkt met de brandweer in De Ronde Venen. Het corps werkt ook mee aan de jaarlijkse straatspeeldag in Mijdrecht. Veel aandacht wordt besteed aan opleidingen en trainingen van personeelsleden. In 2012 betrof dat in totaal 4.681 uren.

Het Milieu

Niet alleen bij de productie wordt voortdurend gewerkt aan ontwikkelingen die het milieu zo weinig mogelijk belasten. Daarnaast zoekt Johnson compensatie voor de CO2 uitstoot in het planten van bomen. Het streven is er op gericht om jaarlijks één hectare bomen te planten. Op het eigen terrein is daar geen plaats meer voor. Daarom zoekt men elders naar locaties. Zo zijn er al bomen geplant op de Veluwe en in Zoetermeer. Een bijzonder initiatief is het jaarlijkse bomenplanten bij gelegenheid van boomfeestdag. Dan wordt er een aantal bomen geplant op het terrein langs de provinciale weg. Voor elke nieuwe medewerker, elke jubilaris en elke nieuwe gepensioneerde wordt er dan een boom geplant in de voortuin van het bedrijf. Het energieverbruik is gericht op volledig groene stroom. Enkele jaren geleden is er een windmolen geplaatst, die voor de helft in de eigen energiebehoefte moet voorzien.

Maatschappelijke betrokkenheid

In lijn met de bedrijfsfilosofie zet het bedrijf uit Mijdrecht zich ook in voor ondersteuning van maatschappelijk belangrijke zaken. Zo is er een studiefonds in het leven geroepen. Daar kan door werknemers een beroep op worden gedaan. Maar ook minder draagkrachtige inwoners van De Ronde Venen, die geen enkele relatie met het bedrijf hebben kunnen een beroep op het fonds doen wanneer ze hun kinderen willen laten studeren. Afgelopen jaar waren er ongeveer 100 deelnemers aan deze

regeling, waarbij er ongeveer twintig vergoedingen verstrekt zijn aan mensen van buiten Johnson.

Fonds

Een speciaal fonds stelt Johnson in staat om financiële ondersteuning te bieden aan sociale, culturele en educatieve initiatieven binnen de lokale gemeenschap. Tal van verenigingen en niet commerciële instellingen hebben in de afgelopen jaren niet vergeefs een beroep op dit fonds gedaan. Zo droeg het bedrijf bij aan de restauratie van de kerk in Vinkeveen en de jaarlijkse kerstmarkt in De Hoef. Johnson was ook betrokken bij de totstandkoming van De Meijert. Een van de zalen droeg lange tijd de naam van het bedrijf, maar is omgedoopt tot New York zaal.

De lijst van donaties beslaat een breed terrein van maatschappelijke activiteiten. Verschillende projecten van Stichting De Baat worden gesteund, zoals het huiskamerproject en computercursussen voor ouderen. Maar ook helpt men mee aan het opknappen van het schoolplein van een lokale basisschool, waar kinderen uit de buurt ook na schooltijd kunnen spelen. Steun werd gegeven aan sportactiviteiten voor visueel gehandicapten en ook diverse muziekverenigingen, koren en een lokaal festival voor de jeugd werden gesteund. Ook het Veenmuseum geniet de belangstelling van Johnson.

Trots is men ook op de golden retriever Esta die door het bedrijf is geadopteerd en die dankzij de bijdrage van Johnson door de Stichting KNFG tot blindengeleidehond is opgeleid.

Samenvattend kan worden vastgesteld dat het familiebedrijf SC Johnson 'A family Company' ook na 127 jaren de ondernemingsfilosofie van de oprichter nog steeds in praktijk brengt. Het bedrijf liep voorop waar het gaat om maatschappelijke betrokkenheid. Die betrokkenheid van het bedrijf is op vele plaatsen en bij veel gelegenheden ook in deze regio merkbaar. Inmiddels maakt het maatschappelijk betrokken ondernemen bij veel bedrijven deel uit van de bedrijfsvoering

Bronnen:

- *Oud directeur Adrie Kok*
- *Management assistant Monique Noordermeer*
- *Bedrijfsstatement 'In This We Believe'*
- *Website SC Johnson Europlant*
- *Vijf generaties Johnson*
- *Sociaal jaarverslag SC Johnson Europlant BV*
- *Biografie architect Maaskant*
- *Karel Loeff: Categoriële onderzoek wederopbouw 1940-1965, fabrieksgebouwen*

Wandeling langs de Amsterdamse grachtengordel

O.L.V. PAUL ROWOLD

Paul Rowold, ooit woonachtig in Mijdrecht en nog betrokken bij de Wilnisser Veenmolen, is al een aantal jaren stadsgids in Amsterdam.

De Amsterdamse grachtengordel staat sinds augustus 2010 op de UNESCO- Wereld erfgoedlijst. Het is een internationale erkenning van het bijzondere karakter van de historische binnenstad. Het betekent de bevestiging van wat iedereen eigenlijk al wist: de grachtengordel is een monument van wereldformaat. Tussen 1585 en 1655 ontwikkelde Amsterdam een stedenbouwkundig project wat in die tijd zijn weerga niet kende.

Paul Rowold neemt u mee langs vele grote, maar ook kleine juweeltjes, die langs de grachten staan. Niet alleen de grote paleizen aan de Gouden Bocht, maar ook de kleine vaak ongeschonden grachten als de Leidsegracht en de Reguliersgracht komen aan bod. Halverwege brengen we een bezoek aan de Schatkamer van Amsterdam in het Amsterdamse Stadsarchief.

De wandeling vindt plaats op vrijdag 28 juni a.s. Verzamelen bij het Americain Hotel aan het Leidseplein in Amsterdam om 14.00 uur. De wandeling duurt ongeveer 2 ½ uur. Slechts 25 mensen kunnen aan deze speciale wandeling deelnemen. Dus geeft u zich snel op. Voor leden zijn er geen kosten aan verbonden. Vervoer en consumpties zijn voor eigen rekening. Lijn 142 van Connexxion brengt u rechtstreeks naar het Leidseplein. (vanaf Wilnis ongeveer een uur).

Opgeven kan via email: w.dijkxhoorn@ziggo.nl of tel. 0297 285373

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

200 JAAR MONARCHIE

Tot 1795 was Nederland een republiek die bestond uit een statenbond (een bond van onafhankelijke staten die op basis van een gezamenlijk verdrag een staat vormen): de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De zeven gewesten waren autonoom, maar het buitenlands beleid en defensie waren zaken van de gewesten gezamenlijk. In de Franse tijd werd Nederland een eenheidsstaat: de Bataafse Republiek. Onder Lodewijk Napoleon werd Nederland voor het eerst een Koninkrijk: het Koninkrijk Holland. Dat duurde slechts vier jaar (1806-1810). In 1813 herwon Nederland zijn onafhankelijkheid. De zoon van de laatste stadhouder, Willem Frederik, keerde terug uit ballingschap en werd uitgeroepen tot soeverein vorst.

STAATSBLAD DER VEREENIGDE NEDERLANDEN

(No. 1.) Proclamatie van den 21sten November 1813, houdende kennisgeving der daarstelling van een Algemeen Bestuur der Vereenigde Nederlanden: geprofluëerd uit het besluit van dien dag, no. 1.

IN NAAM VAN ZIJNE HOOGHEID DEN HEERE PRINCE VAN ORANJE.

Het Algemeen Bestuur der Vereenigde Nederlanden.

Nederlanders !

Het oogenblik is geboren, waarop wij ons nationaal bestaan hernemen; de zegepraal der Bondgenooten heeft den hoogmoed van onzen onderdrukker vernederd, heeft zijne reuzenmagt vergruisd.

Moede van het juk te torschen, waaronder men ons zoo schandelijk deed bukken, gevoelt elk Nederlander zinnen moed ontvlammen in dit plegtig oogenblik. Nationale Vrijheid en Onafhankelykheid is ieders leus, ORANJE, het punt der algemeene vereeniging van al wat trotsch is op den naam van NEDERLANDER. Wij voldeden aan den wensch van alle onze Bondgenooten, wanneer wij, in afwachting van de komst van ZIJNE HOOGHEID den Heere PRINSE VAN ORANJE, en in zijnen Naam, dezen dag, ons stelden aan het hoofd der regering; wij namen die taak op ons, met vertrouwen op de hulp der Goddelijke Voorzienigheid, wier hand de aanstaande verlossing van ons verguisde vaderland zoo zichtbaar bestuurt; maar wij deden het ook met vertrouwen op den bijstand, op de hulp van elk Nederlander, die, zonder herinnering aan het verledene, zonder onderscheid van rang of staat of van Godsdienstge gezindheid, met ons de behoefte gevoelt van nog eenmaal te herwinnen dat Vaderland, dat, op de elementen, op Philips en Alba veroverd, van den moed onzer voorvaderen zoo heerlijk getuigde, doch met smaad en schande te lange bezoedeld werd.

Van dit oogenblik af, zijn onze ketenen afgeworpen; geene vreemdelingen zullen u meer beheerschen; alle verbindtenis van dwang en slaafsche onderwerping aan den gemeenen vijand van Europa, aan den verstoorder der rust, der welvaart en der onafhankelijkheid der volken, zeggen wij onherroepelijk en voor altoos op.

In naam van Z.H. den Heere Prince van Oranje, alzoo de hooge regering der Nederlanden aanvaardende, ontslaan wij alle onze Landgenooten, in welke betrekking ook, in het geheele voormalige gebied der Verëenigde Provinciën, van den eed van trouw en gehoorzaamheid aan den Keizer der Franschen gedaan; en van de afkondiging dezès af aan, verklaren wij, als verraders van hun Vaderland en rebellen tegen de wettige Nationale Regering te zullen beschouwen en doen straffen dezulken, die uit kracht van hunne verbindtenis met de Fransche regering of hunne ondergeschiktheid aan deszèlfs administratiën, aan eenige orders of bevelen van den mogten defereren, of aan die regering of derzèlver ambtenaren of gedelequeerden, eenige gehoorzaamheid betoonen of correspondentiën met dezelve voeren.

Alle betrekkingen met onze onderdrukkers, wier verachting en smaad elks aangezigt en hart in vuurgloed ontsteekt, zijn dus van heden af vernietigd; doch dit is niet genoeg!

Nederlanders ! wij roepen u op, om u eendragtig om den standaard te scharen, dien wij geplant hebben; wij roepen u op, om de wapens als mannen op te vatten, en den vijand, die nog op onzen bodem ons schijnt te trotseren, doch reeds siddert voor onze vereeniging, van onze grenzen te verdrijven.

Elk onzer zij gedachtig aan hetgeen onze brave Voorvaderen deden, toen de onsterfelijke Eerste Willem Hollands moed in laaije vlam ontstak, en laat het edele voorbeeld van Spanjes volkeren, die, na den hagchelijksten strijd, met opzetting van goed en bloed, het gehaate juk verbrijzeld hebben, en thans den heerlijksten dageraad van verlossing en zegen zien aanbreken, laat dit voorbeeld ons leeren, dat de uitkomst niet falen kan.

Wij hebben overal mannen van beproefd kriegsbeleid met de zorg eener wapening belast; zij zullen u voorgaan in het gevaar, dat slechts kortstondig zijn kan, bij het aanrukken der Bondgenooten tot onze bevrijding.

Orde en Krijgstucht zullen onze Legerbenden kenmerken; zij zijn onafscheidelijk van den waren moed.

Wij zullen zorgen, dat het onzen Strijderen aan niets ontbreeke; dat hun vertrouwen niet wankele: de GOD van Nederland strijdt voor Ons !

Maar zullen Wij onze toerusting tot wapening en verwering van onzen vrijen grond rustig kunnen voortzetten; zullen de dagelijksche uitgaven van het Binnenlandsch Bestuur worden gaande gehouden, dan moet ook de opbrengst der lasten geregeld haren gang gaan; Wij behoeven den Nederlanders niet te herinneren hunne dure verpligting; hun te zeggen dat Wij 's Lands schattingen tot 's Lands welzijn vorderen, is genoeg, om Ons van aller welwillendheid, in dit beslissend tijds-gewricht, te verzekeren.

Een ieder beijvere zich dan, van heden af, om zijn verschuldigde aan te betalen en de Schatkist te stijven. Alle de Belastingen moeten, bij provisie, en tot daarin, door de Hooge Regering, wettiglijk zal zijn voorzien, op den eigen voet als tot dus verre, worden geheven. Een ieder, die aan den ophef der Belastingen stoornis zoude willen toebrengen of die zoude willen verkorten, zoude den blaam op zich laden van het Vaderland vijandig te zijn; en zeker zullen wij dit niet straf-feloos gedoogen.

Wij bevelen, dat alle Hollandsche Ambtenaren op hunne posten zullen blijven en wij stellen hun, in de uitoefening hunner ambts-verrigtingen, onder de bescherming van alle regtschapen Nederlanders.

Wij ontbieden en qualificeren zoodanige Ambtenaren, welke, door het vertrek hunner Superieuren, de zaken hunner administratie, op dit oogenblik, zonder beheering zien, om den eersten in rang van het Departement, Arrondissement, of de plaats hunner Residentie, als hun hoofd te gehoorzamen, en stellen wij tevens den laatsten verantwoordelijk voor alle nadeelen; welke, door zijn dralen of verzuim, bij ontstentenis van voorziening, uit langeren stilstand der Administratie en opschorting der perceptie, zouden kunnen voortvloeijen.

Wij vertrouwen voorts op den geest van orde, welke den Nederlander kenschetst; wij maken staat, dat in alle vakken van Bestuur, speciaal ook in dat der Justitie, een ieder zal voortgaan in de getrouwe en onafgebrokene vervulling zijner pligten, overeenkomstig de wetten, thans in vigeur.

Wij ontbieden en gelasten alle Departements-, Stedelijke- en Plaatselijke Autoriteiten, om deze af te kondigen en te affigieren, alomme, waar zulks te geschieden gebruikelijk is.

Gedaan in den Haag, den 21sten November 1813.

(was geteekend)

Van der Duijn van Maasdam.

Gijsbert Karel van Hogendorp

Z.M. Koning Willem I

Z.M. Koning Willem II

Z.M. Koning Willem III

H.M. Koningin Wilhelmina

H.M. Koningin Juliana

Heeft u ze ook nog? Die oude klassenfoto's?

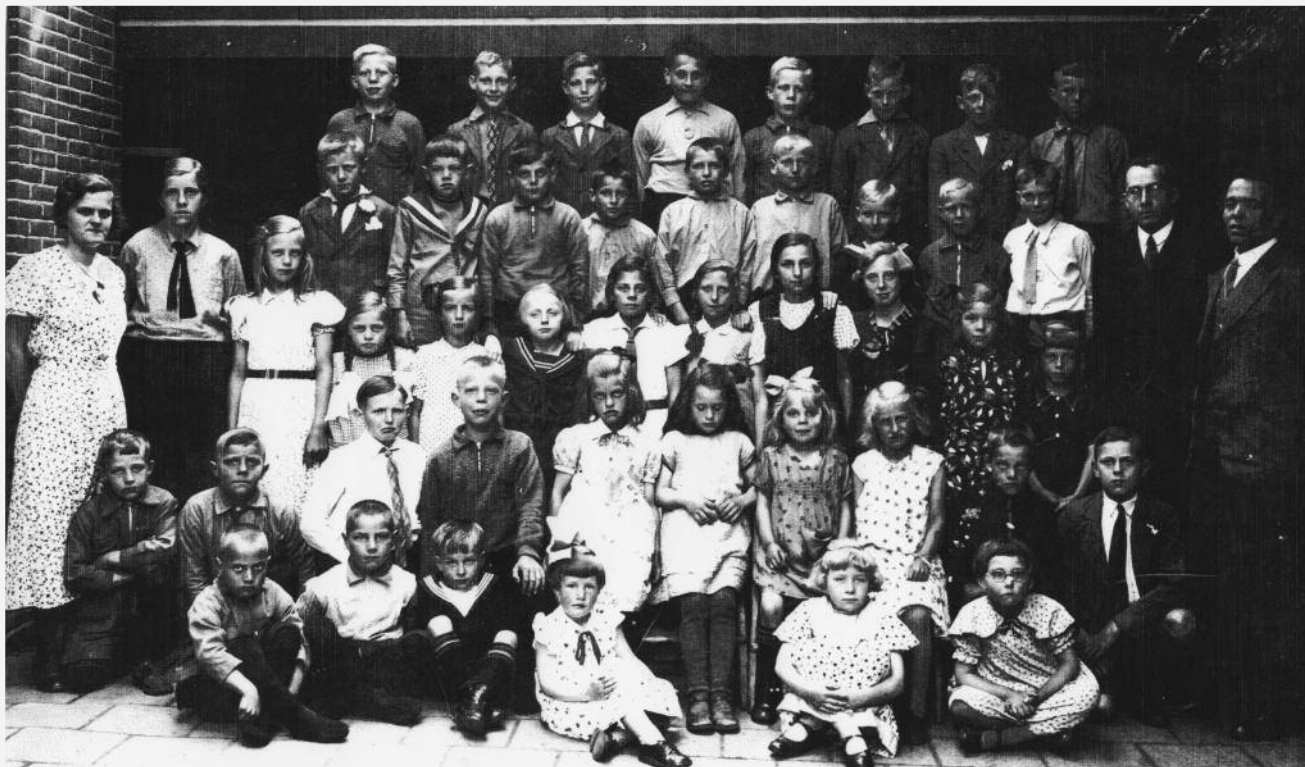
Bovenstaande groepsfoto van de Christelijke school in Mijdrecht ontvingen we per luchtpost van mevrouw Sjoerdje DeVos-Kraan uit Delta, een voorstadje van Vancouver in British Columbia, Canada.

De broers Gerrit en Johan Kraan zijn aan de andere kant van de wereld samen met zus Sjoerdje (Jos) trouwe lezers van de door broers Wim (Eerbeek) en Jaap (Krimpen a.d. IJssel) Kraan doorgezonden Proosdijkoerier. Na zestig jaar Canada herinnert Sjoerdje zich nog de volgende namen (v.l.n.r. beginnend links achteraan bij meester Koopmans):

1. Meester Koopmans
2. ?? woonde naast gemeentehuis...
3. ?? de Hertog
4. Gerrit Kraan
5. Meester Busse
6. Tom de Liefde
7. Jan de Hertog
8. ?? de Liefde
9. Juffrouw Koopmans
10. Gera de Liefde
11. ?? Kroon
12. Dien Hakker
13. Mijntje de Jong
14. ?? woonde maar kort in Mijdrecht
15. Eitje Klinkhamer
16. Hennie Klinkhamer
17. Neeltje Kraan
18. Woutje Kroese
19. Aagje de Hertog
20. Helly de Hertog
21. Jopie van Heeringen
22. Riek Hoogendoorn
23. Ina Kooi
24. Sjoerdje Kraan
25. Kootje Kroon
26. en 27. ?? zaten maar kort op school
28. Jaap Hoogendoorn
29. Marinus de Hertog
30. Evert Kroon

Wilt u zelf uw klassenfoto beschikbaar stellen? Dan willen wij daar graag gebruik van maken. Kent u alle namen van de klasgenoten nog? Dan is dit erg handig. Bent u juist nieuwsgierig naar vergeten namen? Dan vragen we onze plaatsgenoten mee te denken. Vooral ook over schoolfoto's uit de jaren vijftig of zestig van de vorige eeuw.

U kunt uw foto's aanleveren bij Jaap Meulstee. Dat mag digitaal via meuls63@planet.nl, u kunt uw foto ook (tijdelijk) afgeven. Dan scannen we de foto en plaatsen deze in één van onze volgende edities.

Woerdense Verlaat jaren dertig

De bovenstaande foto kregen we ook van de heer Wim Stam uit de Woerdense Verlaat (zie ook Proosdijkoerier maart 2013). De nummering gaat weer van links naar rechts beginnend bij de achterste rij:

1. Co Rozenboom 2. Jo Immerzeel (JacZ) 3. Jan Immerzeel (JacZ) 4. Wim Breedijk 5. Jan Rozenboom
6. Dirk Immerzeel 7. Gert van Oudenallen (Pz) 8. Wim de Jong (Az) 9. Wim de Jong (Pz) 10. ??
11. Wim Hogendoorn 12. ?? 13. ?? 14. ?? 15. Dick van Valkenburg 16. Gert Rozenboom 17. ??
18. Meester Grundlener 19. Meester Klaassen 20. Juffrouw Ginhoven 21. Rika de Jong (Ad) 22. Gijsje Broere
23. Teunie Fokker 24. Joop van Oudenallen 25. Hermien Verkuil 26. Aartje Fokker 27. Nel Driehuijzen
28. Wil van Oudenallen 29. Stien Verkuil 30. Jannie Rozenboom 31. ?? 32. Cor v.d. Kraan 33. Arie de Jong (Az)
34. Janmarie van Valkenburg 35. Geurt Rozenboom 36. Jannie Doornekamp
37. To vd Kraan 38. Lien Rozenboom 39. Marie van Lith 40. ?? 41. Teus de Jong 42. Jan Hogendoorn
43. Piet Hogendoorn 44. Floor van Valkenburg 45. Corrie Grundlener 46. Gre Hogendoorn 47. Gre de Jong.

Hoe Mijdrechts burgemeester ondanks alles zijn zin kreeg

Aangrenzende stukken eigen grond worden vaak gebruikt als overpad door omwonende burenen. Door de jaren heen kan het zijn dat zo'n stuk grond als openbare weg aangemerkt wordt. De vraag is dan: "Mag een gemeente zich die grond toe-eigenen en er veranderingen in aanbrengen." Met dit gegeven werd de burgemeester van Mijdrecht geconfronteerd toen hij na de Eerste Wereldoorlog probeerde zijn dorp op te stuwen in de vaart der volkeren.

Er moet iets gebeuren

Het is januari 1921. De pas geïnstalleerde burgemeester Iman Padmos en zijn twee wethouders praten over het verbreden van de Mijdrechtse dorpsstraat. De

bevel geven al zijn bomen te rooien die het verkeer in de weg staan. Snel daarop volgt een raadsvoorstel om de dorpsstraat te verbreden tot vijf meter. Het gaat om het gedeelte tussen het raadhuis en de dorpsbrug, maar dat betekent wel dat alle bomen in de dorpsstraat weg moeten. Om de gemeenteraad over de streep te trekken, wijst Padmos op landkaarten van rond 1830. Op basis daarvan concludeert hij dat de "geheele dorpsstraat vanaf de voorgevels der huizen en daarmee gelijk te stellen grenscheidningen geheel gemeentelijk eigendom is, dat voorts uit geen enkele koopacte of ander eigendomsbewijs blijkt dat de dorpsstraat of trottoir particulier eigendom zijn en eindelijk dat in geen dier acten iets blijkt van plantrecht in de dorpsstraat." Gesterkt door deze vaststelling gaat de raad zonder stribbelen akkoord met het voorstel alle bomen te rooien. De kosten ervan worden geschat op 10.000 gulden.

Maar... pas op voor die notaris

Ondanks de welwillende raad gaat Padmos twijfelen over de rechtsgeldigheid om zomaar alle bomen te rooien en zoekt steun bij de provincie. Op 7 december 1921 ontvangt hij een handschreven brief van de chef van de 5e afdeling van de provincie Utrecht. Die schrijft, dat het toepassen van art. 8 lid 2 van de politieverordening, "waar het hier om gaat", hem toelaatbaar schijnt. Hij verwijst verder naar een arrest van de Hoge Raad uit 1896 en een vonnis van de Arrondissement Rechtbank te Amsterdam uit 1906 waaruit blijkt dat een gemeenteraad zijn bevoegdheden niet te buiten gaat "door te bepalen dat de eigenaren van niet aan de gemeente toebehorende openbare wegen verplicht zijn toe te laten dat daarop zodanige werken of inrichtingen worden aangebracht." Wel wordt de burgemeester gewaarschuwd niet met de stoep van de notaris te beginnen voordat de aangekondigde wijziging van de verordening in werking is getreden, want anders zouden er gegarandeerd moeilijkheden volgen. Bedoeld wordt de alom gerespecteerde rechtlijnige notaris Johannes Franciscus Wilhelmus Josephus van der Heijden, sinds 1908 notaris in Mijdrecht en destijds woonachtig in het nu nog bestaande en als nationaal monument erkende oranje gekleurde pand tegenover het gemeentehuis.

Dorpsstraat in 1912

oorlog is alweer een tijdje achter de rug en het verkeer in die smalle straat wordt alsmaar drukker. Maar verbreden is makkelijker gezegd dan gedaan, want overal in de dorpsstraat staan bomen. Die zijn het eigendom van de omwonenden net als de grond waarop die bomen, hekken en stoepen staan. Er moet dus nogal wat gebeuren om die bomen weg te krijgen. Dat kan heel simpel, zo denken B en W, door de Algemene Politieverordening te wijzigen. Op 13 juni 1921 laten zij artikel 8 van die APV aanpassen. De gemeente kan nu een eigenaar of rechthebbende

Laat de eigenaar zelf maar rooien

Op 10 december 1921 volgt weer een handgeschreven brief van dezelfde chef, die verwijst naar het antwoord van de burgemeester van 9 december jl. Hij stelt dat de gemeente, na waarschuwing en met inachtneming van termijnen, de bomen ook kan laten rooien. “Liggen de boomen terneer, dan moet u er afblijven en na verzoek om weghaling door de eigenaren terzijde leggen tot hunne beschikking. Dan biedt u een rekening van de kosten aan en bij de niet betaling gaat u een civiele procedure aan. Dan komt de zaak van de rechtsgeldigheid der rooiing c.q. de verordening ter sprake. Van een onbillijkheid tegenover de vrijwillige rooiers is er zoo geen sprake. Maar dat toepassing van artikel 180 moeilijkheden meebrengt is welbekend. (artikel 180 in die tijd gaat over de uitvoering van gemeentelijke verordeningen en het nemen van actie dienaangaande) Toch lijkt mij de kans dat de onwillige rooiers niet in proces zullen gaan ook nog vrij groot, want indien de gemeente gelijk krijgt, dragen zij als verliezende partij de kosten. Vordert de gemeente de kosten niet langs gerechtelijke weg in, dan zal men de gemeente misschien een proces aandoen wegens onrechtmatig rooien der boomen. Ik kan U tenslotte hier niets af- of aanraden, maar als de boomen er eenmaal liggen, heeft U tenminste feitelijk Uw zin”, aldus de chef.

Ondanks het feit dat de provincie met de brief vraagtekens plaatst bij de rechtmatigheid zet Padmos door en ontvangen alle bewoners van het betrokken deel van de dorpsstraat een schrijven waarin gesommeerd wordt de bomen voor hun huizen vóór 15 december 1921 te rooien en op te ruimen. Zo niet, dan zal de gemeente met toepassing van artikel 180 van de gemeentewet dit doen en kosten bij de weigeraars in rekening brengen. Op 8 februari 1922 blijkt dat twee bewoners niet willen meebetalen. Zij betwisten de rechtmatigheid van de handeling door de gemeente. Het college stelt daarop voor een rechtsvordering in te stellen tegen graanhandelaar Jac. Broerse senior en korenmolenaar A. Gille tot “betaling der kosten op het rooien der boomen gevallen, zijnde zes gulden voor ieder, en der kosten van het geding.”

Dit kan en mag niet

De bewoners aan de dorpsstraat hebben intussen ook niet stil gezeten. Ze zijn diep verontwaardigd over de handelwijze van het gemeentebestuur en proberen steun te vinden bij Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht. Zestien van hen, waaronder notaris Van der Heijden, stellen GS voor het raadsbesluit, waarin tegen de

heren A. Gille en Jac. Broerse een rechtsgeding gevoerd gaat worden, niet goed te keuren en niet mee te werken “aan een onrechtmatige daad.”

Zij schrijven onder meer: “dat de stoepen op straten gelegen tusschen de dorpsstraat en de huizen in het dorp Mijdrecht, sedert onheuglijke jaren, in ieder geval veel langer dan 30 jaren, door de eigenaren der huizen, on dubbelzinnig, ongestoord, openbaar en ter goeder trouw in eigendom zijn bezeten. Dat zij ten aanzien van die oppervlakte grond alle rechten uit den eigendom voortvloeiende hebben uitgeoefend. Dat zij naar hun goedvinden op dien grond stoepen en hekken hebben gebouwd en afgebroken, bomen hebben geplant, gesnoeid, gerooid, straten hebben aangelegd en opgebroken en die straten hebben onderhouden en schoongehouden. Dat dit eigendom nimmer is aangetast, totdat de Raad der gemeente Mijdrecht besloot de dorpsstraat te verbreden en die Raad zich beroepende op een artikel der Algemene Politieverordening de eigenaren van boomen beval die te rooien, met aanzegging dat als aan dat bevel niet werd voldaan, de gemeente op kosten van den eigenaar, dezelve zou laten rooien. Dat de heeren A. Gille

Raadhuis Mijdrecht ca. 1912

en Jac. Broerse senior, te Mijdrecht aan dat bevel geen gevolg hebben gegeven, omdat zij met ondergetekenden van oordeel zijn dat de Raad niet het recht heeft op dergelijken wijze in den particulieren eigendom in te grijpen. Dat de gemeente niettemin tot het rooien hunner boomen is overgegaan, en daar zij geweigerd hebben de kosten daarvan te voldoen, de Raad besloten heeft in de vergadering van 8 dezer, een rechtsgeding tegen hen te voeren wegens niet betaling van de kosten van het rooien dier boomen. Dat de Raad van de gemeente Mij-

drecht heeft besloten niet alleen de boomen, maar ook den grond zelf van de eigenaren afhandig te maken zonder meer. Dat alle ondergeteekenden daartegen ten zeerste protesteeren en bezwaar maken. Dat zij van vooraanstaande advocaten advies hebben ingewonnen en vernomen hebben dat de gemeente Mijdrecht daartoe het recht niet heeft en niet bevoegd is in den eigendom van ondergeteekenden te kapen. Dat zij ondergeteekenden U Edel Achtbaren daarom beleefdelyk verzoeken het besluit van den Raad van de gemeente Mijdrecht tot het voeren van een rechtsgeding tegen de heeren A. Gille en Jac. Broerse Sr, voornoemd, niet goed te keuren en daardoor niet mede te werken tot dien onrechtmatigen daad." De brief eindigt met het noemen van zestien namen.

Het gaat om de grond

Padmos en zijn wethouders nemen al snel afstand van de argumenten van de zestien bewoners. Op 27 februari 1922 schrijven ze aan GS: "dat de bewering van adresanten, dat de gemeenteraad besloten heeft de grond van de eigenaren afhandig te maken of te kapen niet juist is. Ook is niet juist de bewering dat zij op de betreffende oppervlakte grond alle rechten uit den eigendom voortvloeiende hebben uitgeoefend. Het betreft hier de openbare dorpsstraat waarlangs het verboden is krachtens de APV zonder vergunning van B en W bomen te planten, hekken of palen te plaatsen, enz. Er is alleen besloten het voor rijverkeer bestemde deel van de dorpsstraat op-

nieuw te bestraten en ter weerszijde met een halve meter te verbreden", aldus B en W, die daarmee feitelijk erkennen dat het hun om de grond gaat.

Padmos schiet uit zijn slof

Op 8 maart 1922 's middags om half drie komt de raad van de gemeente Mijdrecht weer bijeen. Het wordt een bewogen vergadering. Voorzitter Padmos heeft een nieuwtje. Hij meldt dat de gemeente is gedagvaard voor de arrondissementsrechtbank te Utrecht op verzoek van Jac. Broerse alhier, "ter zake van bezitsstoornis van grond in de dorpsstraat door twee daarin staande bomen te rooien en in dien grond een paaltje te slaan." Voorts meldt hij dat van notaris Van der Heijden een schrijven is ingekomen waarin deze mededeelt, dat hij zijn aanbod intrekt en hij de onderhandelingen aangaande zijn grond als geëindigd beschouwd. Bij het noemen van de naam van de notaris wordt Padmos boos. Hij herinnert de raad aan 'De Drie Provinciën' van 25 februari 1922 waarin een ingezonden stuk van de notaris over de kwestie betreffende de dorpsstraat. "Een stuk, zeer ongepast voor een notaris, maar wij moeten dit den heer Van der Heijden niet al te hard aanrekenen. Vermoedelijk is het aan zijn zenuwgestel toe te schrijven, dat hij sommige eigenschappen van karakter niet voldoende kan beheerschen. En dan is er veeleer reden medelijden met hem te hebben", aldus Padmos.

De overheid beslist

Burgemeester Padmos blijft echter vastbesloten de dorpsstraat te laten verbreden en is naarstig op zoek naar argumenten en jurisprudentie die het rooien van de bomen en de verbreding rechtvaardigen. Uit met de hand geschreven notities blijkt dat hij in detail is nagegaan hoe destijds de huizen van notaris van der Heijden en graanhandelaar Broerse in hun bezit gekomen zijn. Hij concludeert dan: "Vanaf 1834 blijkt uit akten niets van enig plantrecht en reeds op de laatste kaart van 1832 is de gehele dorpsstraat tot aan de gevels van de huizen één perceel. Op het nummer der straat staat geen enkele akte betreffende beplanting." Een andere notitie vermeldt dat het gerechtshof te Arnhem in 1894 heeft bepaald dat het burennrecht niet van toepassing is op rijkswegen en openbare erven en uit een arrest van de Hoge Raad uit 1918 zou blijken dat in het algemeen zakelijke rechten op openbare wegen verkregen kunnen worden als daardoor de bestemming van de weg ten openbare nutte niet te loortgaat. Hij vermeldt verder een aantal uitspraken over burennrecht en boomplanting en concludeert dan in een kanttekening: "de bepaling of een openbare weg met boomen beplant zal worden en het aangeven van de richting enz. is ter beslissing van de overheid."

De kantonrechter ziet het anders

Op 11 oktober 1922 volgt de uitspraak van de kantonrechter te Breukelen. Hij wijst de vordering van de gemeente af en veroordeelt beide partijen de eigen kosten te dragen. De voornaamste rechtsoverwegingen van de afwijzing zijn: De gemeente beroept zich bij het wegnemen der bomen op art 179h van de gemeentewet. Dat artikel gaat over het aan B en W toegekend wegenbeheer. Het betreft de zorg voor de wegen die in onderhoud zijn bij de gemeente. Dat houdt in het herstellen en in goede staat houden. Het houdt echter niet in verandering te brengen in de bestaande toestand. Bovendien had de gemeente moeten stellen dat de bomen indertijd zonder toestemming zijn geplaatst, wat zij niet gedaan heeft. Het door de gemeente ingeschakelde advocatenkantoor raadt de burgemeester aan in het vonnis te berusten want wegens het geringe bedrag is hoger beroep niet mogelijk. Het kantoor laat weten de zaak nimmer sterk gevonden te hebben. De bomen waren al gerooid toen de gemeente om advies kwam, waarna besloten werd de zaak voort te zetten.

Vermeende bezitstoornis

Dat de gemeente voor de verbreding van de dorpsstraat grond nodig heeft is duidelijk. Broerse pikt dit niet

en start een procedure bij het gerechtshof te Utrecht. Een voorstel van B en W, om zich tegen de dagvaarding van Broerse te verweren, wordt door de raad zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Op 9 maart ondertekenen gemeentesecretaris Koedam en burgemeester Padmos het raadsbesluit. Daarin wordt melding gemaakt van "vermeende bezitstoornis, bestaande in het rooien van een tweetal boomen in de dorpsstraat en het in die straat slaan van een paaltje." De 50 cm grond, waar het in feite om gaat, wordt niet genoemd.

Op 19 juli 1922 worden door de rechtbank de conclusies van repliek tussen Broerse en Padmos bekendgemaakt. Broerse blijft bij het eerder gestelde. Hij ontkent dat de dorpsstraat zich uitstrekt van gevel tot gevel. Alleen het bestrate stuk is openbare weg. De gemeente wil het nu doen voorkomen dat het plaatsen van de hekjes en het planten van de bomen berust op een gedogen bij de gemeente. Dit gedogen is echter een verzinsel. Men kan niet in het bezit zijn van een stuk openbare weg. Het is curieus dat de gemeente, als eigenaresse van de gehele dorpsstraat, het nodig vindt te bevelen om bomen te ruimen. De gemeente besefte kennelijk dat alleen de eiser, als bezitter van de ondergrond, de enige rechthebbende op de bomen was en heeft dat impliciet erkend. Broerse stelt dat het dan niet aangaat om met vertoon van macht grond in bezit te nemen waarop de gemeente geen enkel recht kan doen gelden. Waar het op neer komt is dat Broerse zijn stoornissen zal moeten bewijzen en de gemeente dat de dorpsstraat openbare weg is.

De uitspraak van het gerechtshof

Na een aantal keren te zijn uitgesteld volgt op 27 juni 1923 het vonnis van de Utrechtse rechtbank. Uit de pleidooien blijkt dat partijen het met elkaar eens zijn dat sedert onheuglijke tijden het betwiste stuk grond waarop bomen stonden door aangrenzende eigenaren werden onderhouden. Het stuk grond was veelal door hen bestraat en diende als annex van de rijweg voor voetgangersverkeer. Hieruit leidt de rechtbank af dat die grond door de eigenaren onherroepelijk was bestemd als onderdeel van de openbare weg. Het rooien der bomen is niet in strijd met artikel 180 van de gemeentewet. Broerse blijft eigenaar van het betwiste stuk grond en is derhalve niet gestoord in het bezit ervan. Voor het overige wordt de vordering van Broerse afgewezen.

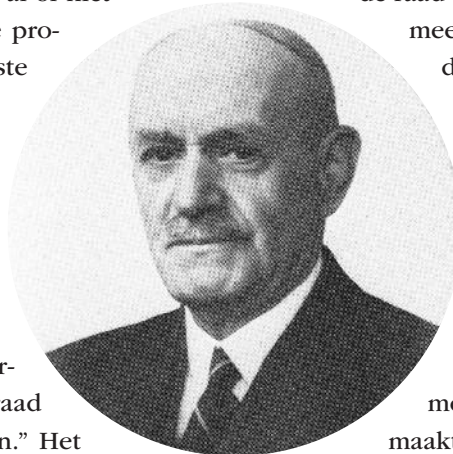
Op naar de Hoge Raad

De uitspraak van de rechtbank wordt door de ad-

vocaat en de gemeente als een overwinning beschouwd, echter niet door Broerse. Hij gaat in cassatie bij de Hoge Raad en wil het vonnis van de rechtbank vernietigd zien. De rechtbank heeft besloten dat hij eigenaar is van een stuk grond dat als annex van de openbare weg voor voetgangersverkeer openstaat, maar dat betekent niet dat de gemeente zijn grond zomaar bij de openbare weg mag trekken. Hij beroept zich op burgerrechten. Wederom moet de raad zich uitspreken over het al of niet voeren van verweer en weer moet de provincie daarmee instemmen. Dit laatste gebeurt op 6 november 1923.

Padmos wint

Intussen is Broerse wat minder zeker van zijn zaak geworden. Op 2 november schrijft hij een briefje waarin hij minnelijke schikking voorstelt. "Om geschrijf en geschrijf te voorkomen ben ik bereid met de geheele raad der gemeente Mijdrecht te bespreken." Het advocatenkantoor raadt een schikking echter af, want uit de pleidooien zou gebleken zijn dat de gemeente er gunstig voor staat. Een half jaar later, op 6 juni 1924, ontvangt Padmos een telegram van dat kantoor. "Hoge Raad heeft het beroep van Broerse verworpen. Hartelijk gelukgewent". De rechtbank te Utrecht had eerder bepaald dat de strook grond onherroepelijk was bestemd voor gebruik als onderdeel van de openbare

weg waardoor alle ingediende bezwaren rechtsgrond missen. Broerse blijft eigenaar van zijn stuk grond, maar over het gebruik mag hij niet beslissen.

Eind goed, al goed

Hiermee eindigt een geruchtmakende zaak in het zo rustige Mijdrecht van rond het begin van de jaren twintig. Een vastberaden burgemeester is er in geslaagd de raad om de vingers te winden en maakt daarmee geschiedenis. Veel later zal blijken dat de bomen in de Dorpsstraat nooit helemaal zijn verdwenen.

Iman Padmos blijft tot ver in de Tweede Wereldoorlog burgemeester van Mijdrecht en Wilnis. In 1943 wordt hij op discutabele gronden door de Duitse bezetter ontslagen om vervolgens in mei 1945 weer als burgemeester terug te keren. In november 1945 maakt hij nog mee dat ene C. Broerse wordt benoemd tot wethouder. Op 1 januari 1946 wordt hem eervol ontslag verleend. Iman Padmos overlijdt in Amsterdam op 28 juni 1955. Hij is 76 jaar oud geworden.

Geraadpleegde bron:

Archief Gemeente De Ronde Venen A1/49.

- UIT DE OUDE DOOS -

Dorpsstraat Wilnis [1925 en 1965]

Surfen op het web [15]

Het wereldwijde web is een onuitputtelijke bron van informatie. In ons kwartaalblad wijzen we met regelmaat op mogelijk interessante sites voor geschiedenisliehebbers. Deze keer opnieuw een aantal sites, waar u met plezier naartoe zult surfen. Deze tips zijn veelal afkomstig uit de 'Internetgids voor Stamboomonderzoek' van Koos Boertjens. De illustraties in dit artikel zijn afkomstig van de behandelde websites.

Museum van Tolerantie (Jeruzalem)

Het Simon Wiesenthal centrum is een wereldwijde organisatie voor de mensenrechten. De website van deze organisatie leert ons lessen uit het verleden, gekoppeld aan de informatie over de Holocaust. Zij confronteert ons met terrorisme en haat en promoot mensenrechten en waardigheid. Op de site kunt u doorlinken naar enkele 'Museum van Tolerantie'. Als ontvanger van de 'Wereld Vrede en Tolerantie Award' uit handen van de vrienden van de Verenigde Naties, is het museum een opvoedkundig centrum, dat de bezoekers uitnodigt om de historische en contemporaine context van vooroordelen en discriminatie in onze wereld te bestuderen en begrijpen.

Historyplace.com

Deze website is gericht op studenten en docenten, maar zeker ook op iedereen die plezier heeft in het bestuderen van geschiedenis. Een Amerikaanse site met veel aandacht voor Amerikaanse geschiedenis. Een mooie aanvulling in uw zoektocht naar voorouders, die vertrokken zijn naar de andere kant van de wereld. Zoals zo vaak is het veel oorlogsgeschiedenis: onafhankelijkheidsoorlog, burgeroorlog, wereldoorlogen en Vietnamoorlog. Maar ook aandacht voor de eerste maanlanding

("One small step for a man, one giant leap for mankind") en de verschillende Amerikaanse presidenten. Eenmaal op deze site begonnen, loopt u het risico dagenlang door te lezen op de diverse hieraan gelinkte informatiepagina's.

Thehistorynet.com

Een nogal commerciële site met aandacht voor

diverse geschiedenistijdschriften in de Engelse taal. Dat we de website toch durven noemen, heeft te maken met de populaire en toegankelijke beschrijving van heel veel historische onderwerpen. Vooral de 'vraag van de dag' en de 'foto van de dag' leveren aardige informatie over datum gerelateerde onderwerpen.

Ngw.nl

Op het Nederlandse deel van de site Heraldry of the World (Internationale Overheidsheraldiek) vindt u gegevens over alle ooit in Nederland verleende overheidswapens, maar ook over niet-officiële dorpswapens, voor zover daar gegevens van zijn. Ook de heerlijkheids-, religieuze en andere in het Register van de Nederlandse Wapens beschreven wapens zijn opgenomen.

Per gemeente zijn de provincie en eventuele wijzigingen aangegeven. Daarna volgen de beschrijvingen van het wapen of wapens en een afbeelding van het wapen.

Tenslotte de verklaring van het wapen en de eventuele historische gegevens. Voor De Ronde Venen vinden we de hiernaast afgebeelde illustratie met de toelichting: "Samengesteld uit elementen van de wapens van de opgeheven gemeenten, de Agnus Dei van Mijdrecht, de vink van Vinkeveen en de slang van Wilnis."

De uitsmijters van deze keer zijn genealogy.tbox.com, een toolbox met meer dan vijftigduizend links gerelateerd aan genealogisch onderzoek. Hazadata.com, een genealogisch databaseprogramma, dat u ongetwijfeld ten dienste kan zijn in uw eigen familieonderzoek en de nieuwsbrief van de Nederlandse Genealogische Vereniging, die u via de site ngv.nl kunt inzien of waar u zich voor kunt laten registreren.

Burgemeester Van der Haar

Wanneer je op internet bezig bent, kom je soms verrassingen tegen. En dit keer was het een bijzondere verrassing. Bij het zoeken naar heel iets anders kwam ik in het blad Oud Utrecht van augustus 1961 twee historische artikelen tegen over Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen, die geschreven zijn door onze oud-burgemeester Van der Haar. Degenen die hem goed gekend hebben, zullen ongetwijfeld genieten van zijn schrijfstijl en humor bij het onderstaande verhaal. Het is jammer dat onze vereniging toen nog niet bestond want daardoor hebben we wel wat gemist. Het eerste deel van dit artikel verscheen in de Proosdijkoerier van maart 2013.

MIJDRECHT EN WILNIS IN DE 19^e EEUW

DR. J. VAN DER HAAR

2^E DEEL

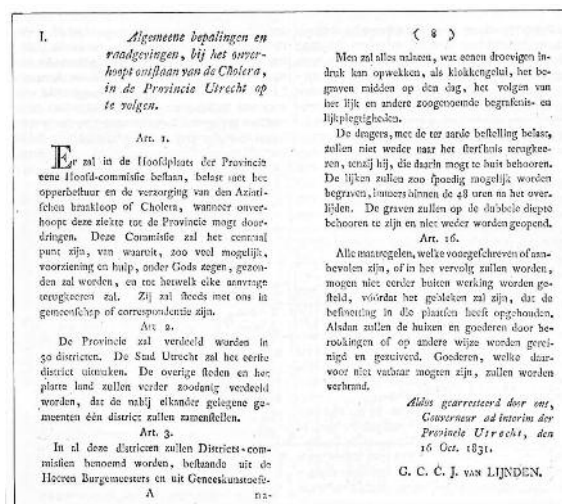
Het gevaar voor de cholera

Over de historie rond de jaren 1830 mag een aantal gegevens over de cholera-epidemie niet ontbreken. In de vergadering van de gemeenteraad van Mijdrecht, gehouden op 10 december 1831, werd "gecommuniceerd de Missive van den heer Gouverneur dezer Provincie dato 14 November 1831, omtrent het aanschaffen van Badkuipen bij het onverhoopt doorbreken der Cholera; waarop na gehouden ruggespraak met de Leden geantwoord is dat alhier bij de Boerenstand groote Troggen voorhanden zijn, die gevoegelijk voor Badkuipen kunnen gebruikt worden, in-voegen de aankoop van Badkuipen daardoor niet noodzakelijk wordt."

De bemoeiingen der gemeentebesturen met de cholera waren in de dagen van olim (= in vroeger dagen) vele en velerlei. In de raadsvergadering van Mijdrecht die op 14 juli 1832 gehouden werd, gaf de burgemeester inzicht van de bij hem ontvangen anschrijvingen omtrent "den Aziatischen braakloop, welke volgens officieele berigten reeds tot op onzen grond is doorgedrongen".

"Waarover gedelebereerd is besloten om in de eerste plaats, aan de Ingezetenen eene publicatie te doen, waarin dezelve berigt wordt gedaan van de besmettelijkheid van den Aziatischen braakloop, gewaarschuwd tegen hevige gemoedsbewegingen en angstvallige vrees, tegen onmatigheid in het gebruik van spijs en drank. En specifiek opgeven waarvoor zij zich voornamelijk te wachten hebben, en wat zij met opzigt tot de kleeding, de reinheid en het bewaren van zuivere lucht in hunne woningen hebben in acht te nemen. Houdende deze publicatie voorts verbodsbepalingen omtrent het verkoopen van onrijpe boomvruchten en wat dies meer is. Verdere herinnering aan de bestaande Verordeningen van politie, opzigtelijk de gezondheid en

de reinheid en nopens het sluiten der herbergen en tapperswinkels des avonds ten 10 ure. Zijnde het concept van die Publicatie door den Burgemeester voorgelezen en door de Leden goedgekeurd en bepaald om hiervan zooveel exemplaren te doen drukken dat aan ieder huisgezin één kan worden uitgereikt. Zullende de leeraren van den Godsdienst worden verzocht hunne Gemeenten

Instructie van de gouverneur van de provincie Utrecht.

op te wekken tot welwillende ontvangst van deze Publicatie en om dezelve zooveel mogelijk op te volgen.”

Het schijnt, dat de meeste gemeenten in die dagen een cholerahospitaal tot hun beschikking hadden. In de raadsvergadering van Oudhuizen, gehouden in 't Regthuis te Oudhuizen op Vrijdag 7 September 1832 werd gedelibereerd om het Cholerahospitaal te voorzien van kribben en beddegoed. Tijdens de beraadslagingen stelde Arie Oostrom voor "om ook in de Geer, als te afgelegen om in kas van nood, van het Cholerahospitaal gebruik te kunnen maken ter gemoedkoming van behoeftigen in geval de ziekte aldaar mögt ontstaan, voor een bed en beddegoed te zorgen. Hetwelk hij alsdan op zich neemt onder zich te bewaren". Een van goede burgerzin getuigend initiatief, waarmee de vergadering aanstonds kon instemmen, getuige de notulen, die letterlijk zeggen: "Dit een en ander geaccordeerd en daartoe geresolveerd."

In 1851 wilde men ook gemeenten samenvoegen

We keren nog eenmaal terug naar het jaar 1851, het jaar van de geboorte der gemeentewet. Het was voor Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen een belangrijk jaar. Niet alleen omdat de wet "regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid der gemeentebesturen in werking trad", maar ook, omdat men zich in dat jaar, naar aanleiding van een "bekomen circulaire aanschrijving van Gedeputeerde Staten van Utrecht, in de drie gemeenteraden het hoofd heeft gebroken over de vraag of Mijdrecht, Wilnis en Oudhuizen "niet gevoegelijk zoude(n) kunnen worden vereenigd" ... "dan wel of tegen de Vereeniging gewigtige bezwaren zouden bestaan".

De gemeenteraden van Wilnis en Oudhuizen hebben over dit denkbeeld vergaderd op woensdag 14 mei 1851. De raad van Mijdrecht kwam op zaterdag 17 mei bijeen. In alle drie de gemeenteraden werd men het er over eens, zoals het in de notulen van Mijdrecht heet "dat tegen de voorgestelde vereeniging van Wilnis en Oudhuizen, met Mijdrecht, gewigtige bezwaren bestaan, grootendeels van dien aard dat dezelve niet kunnen worden weggenomen...en dat bij een dus niettegenstaande plaats hebbende vereeniging, de eensgezindheid zoude zijn en blijven verstoord, die echter voor de handhaving der goede orde en gehoorzaamheid aan de wetten, zoo onmisbaar noodig is, dat dwangmiddelen van boete en vervolging daarbij verre te kort schieten". De "gewichtige bezwaren" tegen de vereeniging der drie gemeenten zijn, zo leren ons de notulen van Wilnis, 'vierderlei'.

"Vooreerste. Daar Mijdrecht de grootste gemeente is, moet men veronderstellen dat het bestuur der vereenigde gemeenten te Mijdrecht zou resideren, hetwelk voor de Ingezetenen van Wilnis, inzonderheid die van de buurt Westveen onder Wilnis, op meer dan één uur afstand van de Kom der gemeente en meer dan twee uren van Mijdrecht afgelegen, zeer moeyelijk en hoogst bezwarend zou zijn, zoo met de dagelijksche aangiften betrekkelijk den Burgerlijken Stand, de Bevolking, Patent enz. als met alle zaken waarover zij het bestuur verlangen te spreken. *Ten tweeden.* Daar Mijdrecht buiten eenige zeer vermogende Ingezetenen en enkele middelbaargegoeden zeer veel armen en minvermogenden telt, terwijl de Ingezetenen van Wilnis meer algemeen tot den burger of middelstand behoren, althans het getal der on- of minvermogenden in evenredigheid tot Mijdrecht veel minder is, waardoor de Vereeniging met Mijdrecht, voor die in Wilnis, in opzigt tot de personele dorpslasten zeker nadeelig zou zijn.

Ten derden. Mijdrecht is bezwaard met het onderhoud van dorpsstraten en lantaarns, die Wilnis niet heeft. Buitengewone nachtwachts, hebbende Wilnis met Oudhuizen gemeen alleen een Klep of Ratelwacht, twee schoolgebouwen en twee brandspuiten, hebbende Wilnis met Oudhuizen gemeen slechts één schoolgebouw en één brandspuit. Welk een en ander veroorzaakt dat Mijdrecht veel meer artikelen van onderhoud heelt dan Wilnis. Wel heeft Wilnis met Oudhuizen daarentegen een schuld van f. 2400,- aan de Ridderlijke Duitse Orde, doch de renten daarvan kunnen niet opwegen tegen de bovengemelde onderhoudswerken, en ware dit ook het geval, dan zou daardoor het eene deel dier vereenigde Gemeenten voorregten hebben boven het andere deel en wilde men die aan allen gelijkelijk toekennen, bijvoorbeeld met bestratingen, lantaarns, nachtwacht, zoo zouden de lasten aanmerkelijk vermeerderen.

Ten vierden. Door de Vereeniging zou deze gemeente in betrekking tot de personele belasting in een hogere rang of klasse van belasting vallen daar zij dan niet beneden 3000, maar van 3000 tot 5000 zielen bevatte, zonder dat de Vereeniging de handel, beroepen of bedrijven der Ingezetenen eenig voordeel aanbragt, of de huurwaarden der gebouwen enigzins kon doen rijzen."

Voor de vereeniging van Wilnis en Oudhuizen, die toen samen 1667 inwoners telden, voelde men in deze beide gemeenten meer. Daarbij gold o.a. blijkens de notulen uit de beide gemeenten, als argument "dat Wilnis en Oudhuizen bereids vereenigd zijn, in het Kerkelijke (hebbende een hervormde gemeente, waarvan de kerk op Mijdrecht staat), in het armwezen, Schoolwezen,

brandwezen, de Nationale Militie, zoveel de loting en inlijving betreft, de begraafplaats enz. hebbende voorts gemeenschappelijk een dorpstoren die op Oudhuizen staat, te samen een Vroedmeester, Veldwachter, Voetbode, alle welke gemeenschappelijke onderhoudswerken en lasten worden gedragen in evenredigheid tot de bevolking, zijnde volgens de telling van 1 januari 1851: Wilnis 1280, Oudhuizen 387 zielen, - terwijl de gemeenschappelijke Inkomsten voornamelijk bestaande in de opcenten op het gemaal en gedistilleerd, mede in dezelve evenredigheid verdeeld worden.”

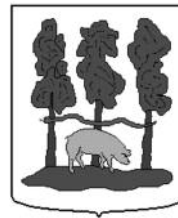
Verder was men in Wilnis tot de waarlijk lumineuze ontdekking was gekomen, dat de vereniging der beide gemeenten ”tot besparing en bezuiniging zou strekken, daar men in plaats van twee gemeentebesturen dan maar één bestuur had, in plaats van twee stel Staatscourant, Staatsblad, Burgerlijke Stand enz. dan maar één stel van alles benodigd had.”

In de raad van Oudhuizen maakte men zich nog enige zorgen over een ”schuld die de gemeente Wilnis op zich zelf heeft van f400,- aan de Diakonie”. Mits deze

schuld echter ”vooraf werd afgelost of afzonderlijk over de ingezetenen van Wilnis omgeslagen”, kon men zich in Oudhuizen con amore met de samenvoeging verenigen. Ook in de raad van Wilnis kwam deze schuld ter sprake, waarbij de vroede vaderen tot de conclusie kwamen, dat men daaromtrent ”in schikking zou kunnen treden met die van Oudhuizen, om deze schuld af te lossen in eens of in jaarlijksche termijnen bijv. van f100,- om te slaan over de ingezetenen van Wilnis op zichzelf”.

Dat men in Wilnis goed uitgeslagen was, bewijst de in de notulen vermelde restrictie: ”mits de renten op de begroting gemeenschappelijk worden gedragen.”

Het heeft tot 1857 geduurd, eer de vereniging van Wilnis en Oudhuizen tot één gemeente een feit werd.

In 1857 vroeg burgemeester de Voogt bij de samenvoeging van de nieuwe gemeente een nieuw wapen aan. Hij vermeldde hierbij dat de Heerlijkheid Oudhuizen hetzelfde wapen voerde als de gemeente Wilnis, echter zonder het varken. De Hoge Raad van Adel heeft echter dit wapen nooit verleend. De oorsprong van het wapen van Oudhuizen is niet bekend.

door Fred de Wit

De cholera, een grote plaag in de 19^e eeuw

Bij het artikel van burgemeester Van der Haar staat een afbeelding van een instructie waarin de commissaris van de koning van de provincie Utrecht op 31 oktober 1831 de gemeenten richtlijnen geeft om verdere verspreiding van de cholera te voorkomen.

Wat betekent deze ziekte?

Cholera, een infectieziekte, wordt veroorzaakt door de bacterie *Vibrio cholerae*. Het belangrijkste kenmerk van de ziekte is ernstige diarree en uitdroging. De incubatietijd van de bacterie kan variëren van zes uur tot twee dagen. De ziekte wordt overgebracht via besmet water, dat kan door het drinken hiervan maar ook door het eten van groente die in besmet water is gewassen. Ook door contact met ontlasting of braaksel van een patiënt kan men besmet worden. Binnen dertig minuten deelt de bacterie zich in het lichaam. Hierdoor wordt het menselijke immuunsysteem in de war gebracht, waardoor het niet alle indringende bacteriën onschadelijk kan maken. De eerste verschijnselen, die na een besmetting optreden zijn misselijkheid, braken, buikpijn en plotse opkomende waterige diarree. Omdat er zeer veel

vocht verloren gaat door deze symptomen, is overlijden door uitdroging veelvoorkomend. Na 24 uur kan een cholera-patiënt al uitgedroogd zijn. Dat het stadium van uitdroging aangebroken is, is onder andere te zien aan een droge mond, minder traanvocht, diepliggende ogen, extreme vermoeidheid en een visachtige geur van de ontlasting. Als cholera in deze fase niet of niet afdoende behandeld wordt, kunnen levensbedreigende complicaties optreden. De uitdroging kan een shock tot gevolg hebben. Tijdens een shock daalt de bloeddruk snel en ernstig, belangrijke organen krijgen daardoor onvoldoende bloed en kunnen niet meer goed werken.

Hoe erg deze ziekte ook in onze dorpen heeft huisgehouden, blijkt uit een uitvoerige notitie van dr. Nolle Dirks Sijbrandi. Daarin doet hij verslag van de epidemie die hier in 1849 heeft gewoed.

De ziekte in Wilnis

Uit dit verslag blijkt dat de ziekte zich vanuit Gelderland in 1849 naar de provincie Utrecht en vooral naar het gebied van De Ronde Venen heeft uitgebreid. Wilnis telde toen samen met de gemeente Oudhuizen 1.600 inwoners. De eerste besmetting van de cholera werd vastgesteld bij een (bovenlander) veenarbeider die slechts drie weken in de gemeente werkzaam was. De ziekte werd bij hem op 13 mei geconstateerd en enige uren later stierf hij. Twee weken later deed het tweede cholera-geval zich voor en toen ook met dodelijke afloop. Op 21 mei werd een derde geval gemeld. Vanaf die tijd breidde de ziekte zich verontrustend uit, zodat eind mei al 15 personen aan de ziekte waren overleden. In juni breidde de cholera zich in hoog tempo uit. In die maand stierven in Wilnis 43 en in Oudhuizen 14 inwoners waarvan er op 8 en 9 juni 15 sterfgevallen plaats vonden. In de maand juli nam de ziekte langzaam af. Gedurende deze epidemie overleden in Wilnis en Oudhuizen 80 mensen, terwijl er 20 van de ziekte herstelden. Bovendien was in die tijd de buikloop zeer algemeen. Zo'n 90% van de inwoners had ontlastingsproblemen. Tot de slachtoffers van de epidemie behoorden de predikant en een chirurgijn (dokter).

De ziekte in Mijdrecht

De gemeente had - toen de ziekte zich in 1849 openbaarde - 2.500 inwoners. Het eerste besmettingsgeval werd op 20 mei geconstateerd en wel bij iemand die drie weken daarvoor diarree had gekregen. Twee dagen later werden enige lichte gevallen gemeld, bij de gemeentegrens met Wilnis. Van daaruit breidde de cholera zich uit naar het centrum van het dorp en de Amstelhoek. De ziekteperiode ontwikkelde zich eerst langzaam en duurde hier ruim 10 weken. In die periode raakten 176 personen besmet: 86 mannen en 90 vrouwen.

Leeftijd	Aantal zieken	% van het totaal aantal zieken
< 10 jaar	24	14 %
10 - 20 jaar	29	16 %
20 - 40 jaar	55	31 %
40 - 60 jaar	45	26 %
60 - 80 jaar	23	13 %
	176	

Van al deze patiënten hadden 111 een lichte vorm van cholera, maar daarvan zijn er uiteindelijk vijf overleden. Drie zwangere vrouwen, die door de lichte vorm van cholera waren aangetast, overleefden de ziekte en dit had geen nadelige invloed op het verdere verloop van de zwangerschap. Vooral inwoners met een laag inkomen

zoals veenarbeiders, baggerlieden en schippers die aan de plassen woonden en minder goed waren gevoed, waren slachtoffer van deze epidemie. Bij de beter gesitueerden was dit minder omdat zij gebruik maakten van het hemelwater dat door de door de gemeente in tonnen werd opgevangen. De dodelijke afloop had in hevige ziektegevallen binnen een tijd van 8-12 uur plaats. Toen de besmettelijke ziekte in het dorp was uitgewoed, bleek dat daarna vooral inwoners werden getroffen die van elders kwamen.

Al eerder had de cholera in Mijdrecht slachtoffers gemaakt: in 1832 overleden er 6 personen nadat de ziekte bij hen was geconstateerd en in 1833 bleken 25 mensen besmet, waarvan er 9 stierven.

Vinkeveen en Waverveen

In 1849 hadden Vinkeveen en Waverveen 1.345 inwoners. Het eerste geval constateerde men op 26 mei. Op het eind van de maand waren zes personen besmet, waarvan er twee overleden. In juni breidde de ziekte zich uit en werden 84 personen getroffen, waarvan er 22 stierven. De cholera bereikte het toppunt in de maand juli. Van 1 tot 16 juli raakten 81 mensen besmet en 60 daarvan overleden. Gelukkig waren er in de maand augustus geen besmettingsgevallen geconstateerd. De ziekte kwamen daarop de volgende maanden niet meer voor. Maar de epidemie had wel in de gemeente huis gehouden. Want van de 180 personen die door de ziekte waren aangetast, was de helft hieraan gestorven. Het heeft nog jaren geduurd voordat men de gevolgen van deze vreselijke ziekte onder de knie had.

Abcoude

In juni 1849 bleek de ziekte via andere gemeenten ook naar Abcoude te zijn doorgedrongen. Hier raakten 20 inwoners besmet, waarvan er 14 stierven.

Geraadpleegde bron:

- *Nolle Dirks Sijbrandi; Verslag omtrent de ziekten, welke in het jaar 1849 in Nederland hebben geheerscht; namens de commissie voor geneeskundige plaatsbeschrijving en volksziekten, uitgebragt ter derde algemeene vergadering der Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, blz. 119 e.v., 1850.*
- *Een uitgebreid artikel over de cholera in Abcoude en Baambrugge is te vinden in het blad de Angstelkroniek van de historische kring Abcoude-Baambrugge, nummer 31. Jaargang 2009.*

In gesprek met Riet Pietersen-Mourits

HONDERDVIJFTIEN KORTE VERHALEN

Binnen onze dorpsgemeenschappen zijn diverse mensen op hun eigen wijze betrokken bij de plaatselijke historie. Met deze mensen gaan we graag in gesprek om hun beleving en betrokkenheid aan u door te geven. Deze keer is het gesprek met Riet Pietersen-Mourits. Zij is geboren in 1934 en opgegroeid in een boerengezin in Noorden als oudste van dertien kinderen.

Riet is 45 jaar getrouwd geweest met Arie, die in 2006 is overleden. Zij heeft achttien jaar gewerkt bij het Waterschap. Als vrijwilligster is zij sinds 1993 gastvrouw en rondleider in Museum De Ronde Venen in Vinkeveen. Van 1994 tot 2003 was zij actief bestuurslid van onze Historische Vereniging.

Hobby's: Riet heeft en beheert een z.g. geriefhoutbos (een houtwal midden in een weiland) van 0,5 ha. Ze schrijft verhalen en houdt van naaien en lezen.

Hoe kwam zij bij de historische vereniging?

Riet heeft tot 1993 gewerkt op het secretariaat van het waterschapskantoor in Amstelhoek. Zij deed daar de boekhouding, personeelszaken en ze was vervanger van de secretaris bij diens afwezigheid. In 1993 is zij als vrijwilliger gaan werken als gastvrouw bij het Veenmuseum in Vinkeveen. Van het een kwam het ander en zij werd al gauw gevraagd door Peter van Golen om bestuurslid te worden van de historische vereniging.

Daar hield zij zich bezig met het organiseren van de jaarlijkse thema-avonden als onderdeel van de jaarvergadering. In het bestuur was zij actief als algemeen lid, vervanger van de secretaris en zij zorgde trouw voor de catering, vaak ook bij speciale gelegenheden. Zij heeft veel veranderingen meegemaakt. Zo is er nu een aparte afdeling Genealogie, is er veel literatuur gecatalogiseerd en heeft de vereniging nu een aparte oudheidkamer in de Boei. Na haar terugtreden uit het bestuur heeft Riet tot 2011 nog gezorgd voor de catering op verenigingsavonden.

door Bob Bouwhuis

Wat heeft Riet met historie?

De interesse voor de historische vereniging kwam, naast een nuttige tijdsbesteding, voort uit haar levenlange behoefte om te weten hoe het heden ontstaan is. Juist door haar vader heeft zij veel belangstelling gekregen voor de geschiedenis.

Voor haar heeft de oorlog daarin nog steeds een belangrijke plaats. Op de boerderij, waar haar moeder en vader dertien kinderen grootbrachten, werden ook pension-gasten tijdelijk opgevangen en werd ook opvang geboden voor joodse en andere onderduikers.

Vooraf aan de familie Tikotin heeft zij speciale herinneringen. Dat waren Duitse joden, waarvan de man een kunsthandelaar had opgezet in Japanse kunst. Dat heeft nog geresulteerd in een hedendaags museum voor Japanse kunst in Haifa.

De heer en mevrouw Tikotin leven niet meer, maar de familie heeft nog een huis in Zwitserland. Riet heeft na lang zoeken op internet de kinderen van de familie weten op te sporen.

Riet heeft tijdens en na de oorlog veel meegemaakt. Tot 1960 heeft zij daarover 115 korte verhalen op papier gezet om zo haar ervaringen te bewaren voor haar kinderen. Ook het verhaal over de familie Tikotin hoort daar bij.

Leentje Tikotin en Riet Pietersen voor het ouderlijk huis van Riet. De foto is gemaakt toen er opnamen werden gemaakt voor de op 12 mei jl. uitgezonden documentaire over Tikotin.

Wat heeft de historische vereniging voor haar betekend?

Naast het plezier dat Riet heeft in de rijke geschiedenis van De Ronde Venen (haar moeder was een Mijdrechtse), heeft zij veel mensen leren kennen en zo een uitgebreid sociaal netwerk opgebouwd. Daarnaast heeft het Museum nog steeds haar speciale aandacht.

In 2003 is ze gestopt als bestuurslid om samen met anderen bij de zorg voor haar moeder te helpen. In dat jaar werd ook Arie, haar man, ziek.

Activiteiten

Riet heeft zeker achttien jaarlijkse themabijeenkomsten voor de historische vereniging georganiseerd. Speciale lezingen of excursies. De activiteiten die op haar veel indruk gemaakt hebben zijn:

- De tentoonstelling van Ed Swaab met grote reproducties van religieuze kunst in de katholieke kerk in Wilnis
- Een presentatie van de stichting Hendrik de Keizer, die monumentjes in stand houdt
- Een lezing over de drooglegging van de Haarlemmermeer
- Een bijeenkomst over bidprentjes
- Een wandeling in Abcoude.

Wat is Riet's kijk op de moderne tijd?

Riet is niet bang voor de nieuwe generaties met I-pads en Facebook. Zij ziet die ontwikkelingen juist als een verrijking voor de toekomst. Zelf is zij ook vertrouwd met internet en zo heeft zij ook de nazaten van de familie Tikotin opgespoord. Wel heeft zij zorgen over de arbeidsmarkt. Komen onze kinderen nog wel aan de slag met een fatsoenlijk arbeidscontract?

Door haar kennis en ervaring over het verleden weet Riet dat vroeger ook niet alles koek en ei was. Zo had zij een hekel aan de verdeel en heers politiek van de kerk en aan de schoolstrijd, die de ontwikkelingen binnen het onderwijs niet ten goede kwam. Riet vindt het daarom goed dat de kerk tegenwoordig minder invloed heeft op het onderwijs.

Kinderen werden vroeger al ver voor de grote vakantie van school gehaald, omdat zij moesten helpen op het land van de boerderij. Dat noemden ze landbouwverlof. Voor haar is onafhankelijk onderwijs een belangrijke peiler voor de toekomst. Maar zij heeft er wel vertrouwen in dat het goed komt. Dat heeft zij geleerd van de geschiedenis.

Riet Pietersen aan de slag in haar geriefhoutbos.

Verenigingsnieuws

Nieuwe vrijwilligers

Jan van Breukelen

Het doet ons veel plezier u te kunnen melden dat wij op de voorjaarsvergadering in april als nieuw bestuurslid hebben mogen benoemen de heer Jan van Breukelen uit Wilnis. Zijn toezegging om de komende jaren onze penningen te beheren, juichen wij van harte toe. We wensen Jan in zijn bestuurlijke werkzaamheden voor onze vereniging natuurlijk veel plezier en genoeg toe. Inmiddels heeft ook de heer Jan Winkel (Mijdrecht) toegezegd om later dit jaar toe te treden tot ons verenigingsbestuur.

Daarmee zijn we overigens nog niet compleet. Ons bestuur heeft ruimte voor negen actieve en enthousiaste geschiedenisliefhouders. Mocht u ook maar enigszins overwegen om toe te treden tot onze positief gestemde vrijwilligersgroep, dan bent u van harte welkom.

Heeft u aardigheid in het organiseren van activiteiten? Bent u zelf een trouw bezoeker van onze lezingen en bijeenkomsten? Dan kunt u bij ons uw bijdrage zeker leveren. Heeft u meer met het coördineren van ons kwartaalblad; het organiseren en redigeren van onze schrijversbijeenkomsten? Heeft u anderszins een idee om ons bestuur te kunnen versterken? Neem dan gerust contact op met een van de bestuursleden. Zij vertellen u graag wat er allemaal mogelijk is.

Rectificatie

Door de heer Henk Gille (Mijdrecht) werden wij gewezen op een onjuiste jaartalverwijzing in het bijschrift bij de omslag van ons septembernummer van 2012. In de rechterkolom staat dat de heer H. de Vos sinds 1980 de werkzaamheden in het beschreven pand voortzet. Dit moet echter zijn 'sinds 13 september 2000', waarvan acte.

Jaarmarkten

Bezoek onze kraam op de jaarmarkten van 5 juni (Mijdrecht), 19 juni (Wilnis) en 17 juli (Vinkeveen). Altijd gezellig!

“U gaat uw lidmaatschap van de Historische Vereniging De Proosdijlanden aan voor onbepaalde tijd en dat lidmaatschap wordt telkens automatisch voor een jaar verlengd. Daar hoeft u niets voor te doen. U kunt uw lidmaatschap opzeggen uiterlijk vier weken voor het begin van een nieuw kalenderjaar. Als lid van de vereniging ontvangt u De Proosdijkoerier en na aanmelding hiervoor via de website ook onze digitale nieuwsbrief”.

Nieuwe leden

Mw. Bergshoeff-Schreurs	Mijdrecht
Dhr. Jan v.d. Linden	Wilnis
Dhr. C. van Golen	Varsseveld
Mw. C. Gouw	Wilnis
Dhr. P. Ende	Wilnis

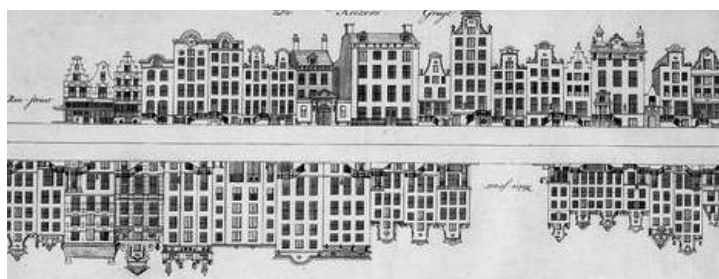
Ook lid worden?

Bel dan naar 0297 264095 of stuur een e-mail naar administratie@proosdijlanden.nl

En bezoekt u vooral ook onze website:

www.proosdijlanden.nl

Activiteitenprogramma 2013

Vrijdag 28 juni

Wandeling grachtengordel Amsterdam o.l.v. de heer Paul Rowold. Verzamelen bij het American Hotel, Leidseplein, Amsterdam om 14.00 uur
Meer informatie: zie pagina 53

Woensdag 13 november

Ledenvergadering + lezing over bidprentjes en klopjes door mevrouw E. Verheggen.
Hervormd Verenigingsgebouw, Herenweg 270, Vinkeveen.
Aanvang 20.00 uur

Inleverdatum kopij volgende nummer: 1 augustus 2013

Doelstelling van de vereniging:

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin.

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' ge-registreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie

Mw. Marian Sterenborg
Dhr. Piet Grundmann
Dhr. Jan Rouwenhorst

Vormgeving

Dhr. Jaco Kroon
E-mail: jaco@peploen.nl

Redactieadres

Dhr. Jaap Meulstee
Adres: Conincksmeer 5, 3645 WG Vinkeveen
E-mail: meuls63@planet.nl

Drukwerk

Drukkerij Avanti Wilnis
Website: www.drukkerijavanti.nl

Voorzitter

Dhr. Jaap Meulstee
E-mail: meuls63@planet.nl

Secretaris

Mw. Marie-José van Eijk,
Adres: Raadhuisplein 22, 3641 EE Mijdrecht,
Telefoon: 0297 - 281835
E-mail: m.j.vaneijk@casema.nl

Penningmeester

Dhr. J. van Breukelen
E-mail: jm.vanbreukelen@xs4all.nl

PR en documentatie

Dhr. Co Oudshoorn
E-mail: co.oudshoorn@planet.nl

Algemeen adjunct

Dhr. Hans van Zwieten
E-mail: ha911@live.nl

Monumenten, archeologie, excursies en lezingen

Mw. Wiesje Dijkxhoorn
E-mail: w.dijkxhoorn@ziggo.nl

Heemkunde

Dhr. Harry Hoefkens
E-mail: h.m.hoefkens@kpnplanet.nl

Genealogie

Dhr. Hans van Dreumel
E-mail: h.v.dreumel@gmail.com

Ledenadministratie

Mw. Marjon van Vliet
Adres: Waverveensepad 8, 3645 CM Vinkeveen
Telefoon: 0297 - 264095
E-mail: administratie@proosdijlanden.nl

Aanmelding voor het lidmaatschap kan bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Postadres vereniging

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis
Bankrekeningnummer 36.96.18.505

Website: www.proosdijlanden.nl

E-mail: info@proosdijlanden.nl

Contributie: € 17,50 per jaar

Losse nummers: € 4,90 per stuk

Oplage

Circa 1100

Rabo Dichtbijfonds

Dichtbij onze samenleving staan en de leefbaarheid in onze lokale samenleving versterken. Dat is het idee van Rabobank Rijn en Veenstroom. Daarom reserveren wij jaarlijks een deel van onze winst in een fonds; het Rabo Dichtbijfonds. Een nieuwe naam voor een nieuwe bank, gekozen door onze leden. Met trots presenteert Rabobank Rijn en Veenstroom: het Rabo Dichtbijfonds! Wilt u een aanvraag indienen of meer weten over het fonds, kijk op www.rv.rabobank.nl.

Investeren in de lokale samenleving.
Dat is het idee!

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rv.rabobank.nl

